

ЮНАК

з р у г е н ь ♦ d e c e m b e r

1979

ВАЖЛИВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ "ЮНАКА"

ГПБулава, шукаючи способів покращання методи збирання передплат, зобов'язала КП Старшини через пл. осередки допомогти пл. видавництву збирати передплати гуртово й надсилати їх напочатку березня до Адміністрації. Пресові референти у пл. осередках виготовляють списки своїх членів з їх адресами й, згідно з зібраними передплатами, висилає їх до Адміністрації. На основі цих списків Адміністрація висилає журнали. Тому просимо Вас перевірити в станицях списки й виплачувати передплати **тільки до станиць**. Нашим обов'язком повинно бути, щоб **кожний** подбав про **своєчасну** вплату. Тим улегшимо працю пресовим

референтам у станицях, піднесемо рівень нашої пл. готовости й дамо змогу пл. видавництву існувати.

Передплатники, які не є членами пл. станиць, пересилають передплати кожного року **не пізніше 15 березня** безпосередньо до видавництва.

Пл. видавництво вдячне за щедрі датки на пресфонд і просить не забувати про них у майбутньому. Від кожного з нас залежить доля пл. преси, її існування і ріст. Хай же кожний причиниться до росту журналів, бо це наше спільне добро.

Адміністрація

УВАГА! УВАГА!

Усіх тих, що надсилають до "Юнака", "Готуйсь" і "Пл. Шлях" будьякі інформації та світлини чи дописи, дуже просимо подати повне ім'я та прізвище особи, що до неї стосується дана інформація, курінну приналежність, місце замешкання, дату, коли дана подія заіснувала тощо. Світлини просимо завжди підписати на звороті чи іншим способом зазначити до кого і чого вона відноситься.

Посилаючи світлини для поміщення, вибирайте чорно-білі та ті з кольорових, які мають чіткі контрасти.
Редакція

ПОМОЖІТЬ НАМ зробити "добре діло" і перешліть дарункову передплату

для зразкових, але незаможних юнаків та юначок, особливо з європейських та південно-американських країн. Вони бажали б дістати та читати «Юнака», але самі не можуть собі його передплатити.

Адміністрація

ПЛАСТОВА КРЕДИТИВКА в Торонті

на корисних умовах

- дає **ПОЗИКИ** та
- **приймає ОЩАДНОСТІ**.
- Пластова Кредитівка міститься у Пластовому Домі в Торонті.
- **Урядові години:**

вівторок і четвер 7-9 вечора,
субота 2-4 по пол.

Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto 21, Ont.
Phone: 769-9998

**Пластуні і Пластунки в Торонті!
СКЛАДАЙТЕ
СВОЇ ОЩАДНОСТІ
у Пластовій Кредитівці!**

Від 1 січня 1979 р. річна передплата "Юнака" коштує: США і Канада — \$10.00;
Австралія — рівновартість 10.00 амер. дол.; Австрія — 100 шилінгів; Аргентина — 10.00 пезів; Німеччина — 15.00 нім. марок; Франція — 15.00 франц. франків;
Італія — 2.000 лірів. Велика Британія — 2.00 фунти
Ціна одного числа \$1.00.

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2150 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6S 4V7, Canada Tel.: (416) 769-7855

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ YUNAK MAGAZINE 2150 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6S 4V7, Canada

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Avenue, Babylon, N. Y. 11702, U.S.A.

SECOND CLASS REGISTRATION NUMBER 2185

"Юнак" — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця крім липня і серпня.
Видає Головна Пластова Булава.

З М І С Т

- 2 Гутірка з Юними Друзями: Подаруйте нам
свою пластову поведінку Подруга Гребля
- 3 Життєпис сл. п. о. д-ра В. Кушніра Б. Білаш II
Молитва пластунів *
На добрий вечір, щедрый М. Голод
- 4 Павло Побережний за Дж. Пронком
- 5 Улюблений святий *
- 6 Зустріч з Святішим Отцем і Патріархом
Й. Сліпим Б. Ямінський
- 7 Вовк Я. Курдидик
- 8 Нова серія платівок українського хору при церкві
св. вм. Варвари у Відні Б. Ямінський
- 9 Пласт в Аргентині відзначив своє 30-річчя К. Собко
- 10 Що є — "Єдність"? В. Онишкевич
- 12 Хрещатик Т. Г.
- 13 Олесь і я Р. Юзенів
- 14 Що розповідають спомини Д. Шостановича
про кобзарів України? Т. Г.
- 15 Успіхи наших друзів:
Р. Івасівка і С. Куровицький О. Кузьмович
- 16 Перша інтернаціональна летунська поштова
лінія світу Б. Ямінський
- 17 Осіння пісня М. Голод
- 18 Українські літаки в Америці *
19 Буде жити твоя пісня... *
Маларка Параска Хома з Прикарпаття *
20 Кульна — таборовик Л. Ю.
- 22 Пластункам на вушко: В останній хвилині Подруга Оля
- 23 Перед комісією (гумореска) С. Шлосберг
- 24 — 27 Хроніка
- 28 Посмертні згадки, пресовий фонд

● На обкладинці: Зимовий краєвид. Фото — гетьм.
вірл. Ксені Одежинської

● Ілюстратори цього числа: ст. пл. Ляля Войтович,
пл. сен. Дарія Даревич.

Редагує колегія
Головний редактор:
пл. сен. Ольга Кузьмович

Члени редакційної колегії:
пл. юн. Роман Ващук
пл. юн. Андрій Винницький
пл. сен. Тоня Горохович
ст. пл. Олесь Кузишин
пл. юн. гетьман. сноб Всеволод Онишкевич
пл. сен. Оленсандра Юзенів
пл. сен. Люба Крупа
пл. сен. Петро Содоль

● Усі редакційні матеріали слід слати
на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право виправляти
мову, як теж скорочувати й виправляти
одержані матеріали згідно з пластовою
термінологією, пластовими виховними
напрямними та вимогами
юнацького віку читачів.

ЮНАК

ГРУДЕНЬ 1979 Ч. 12 (195) РІК XVII

Інтернаціональне стандартно-серійне число,

0044-1384

ПОДАРУЙТЕ НАМ СВОЮ ПЛАСТОВУ ПОВЕДІНКУ!

Дорогі Юні Подруги і Друзі!

Багато дечого хочеться сказати тут про подарунки, про їх "мову", вартість, про радість і клопоти, що їх вони приносять людям.

Обдаровувати людей — велика радість. Але тоді, коли спонукою до них є щире бажання когось порадувати, виявити свою прихильність, любов. І коли то якраз такий подарунок, що буде висловом цієї любови, уваги (вишивка, власноручно зроблена дрібничка, вазончик, лист, книжка тощо).

Нам, що живемо в достатках, коли можемо самі собі купити бажану річ, вгадати що кому купити — трудна справа. Тому й часом кажемо: "Ну й що робити з тими всіма іграшками, одягами, малою або й ніякою мистецькою вартістю різьбами, картинами та іншими фаталашками т. зв. "кічу", що їх так багато в наших домах"?

Але не тільки такі клопоти з подарунками. Багато батьків турбуються тим, що не буде кому залишати в спадку тих усіх подарованих, справді вартісних мистецьких речей — зразків і пам'яток української культури. Кожна патріотична українська родина має бібліотеку з вартісними книжками, альбомами, багато вишивок, українських картин, кераміки, тканин тощо. Скаржаться батьки на те, що їхні діти не мають пошани до цих родинних скарбів. Кому їх передати? — питають самі себе та приятелів.

Чи Вам, Юні Друзі, відомі ці турботи? Чи й Ви, пластова молодь, складаючи вимогання до ступенів проби, усвідомлюєте які є вартості нашої культури? Чи у Вашому дорослому житті, коли будете мати свої родини, дбатимете про збереження родинних скарбів, будете доцінювати їх так само, як і батьки? Єдність поколінь, про яку особливо нам треба тепер дбати, щоб не загубитися в чужому морі, в першу чергу забезпечимо передачею культури з покоління в покоління. А культура — це не тільки матеріальні речі, вона й те, що Ви відчуваєте, як сприймаєте життя, яка Ваша готовність плекати й шанувати спадщину батьків. І навіть в тому вона, що даруєте своїм найближчим в родині та приятелям. Батькам, бабусям, дідуням даруйте свою ласку, увагу, час. Розкажіть свої думки про прочитану книжку. Про-

читайте їм щось цікавого для них. Запросіть на цікаву імпрезу, підіть на прохід. Коли б Ви знали, яка це радість для них, коли Ви цікавитесь ними.

А мамі й татові найкращим подарунком буде Ваша успішність в науці, допомога в домашній праці, якою Ви виявлятимете своє близьке і сердечне відношення до них. Подаруйте їм доказ, що цікавитеся українською книжкою, прочитайте її, поговоріть про неї з батьками. Коли вмієте самі зробити ужиткову дрібничку для хати, роблячи пластову вмілість, прикладіть уваги, часу й зробіть її і подаруйте мамі й татові. Не просіть від них грошей на подарунок для них же.

Ви рідко, а може й ніколи, не виявляєте вдячності вчителям з української школи. Вони не ждуть подарунків матеріальних, але Вашої успішності, поваги до школи, пильного виконання шкільних завдань. Ви знаєте, як раніше Ви їх серця тим, що замість у школі, проводить дехто час у закуренних приміщеннях ресторану чи в білярді. І є такі учні, які до української школи приходять докучати вчителям, нічого не користають з науки і залишають вони школу з дуже малим знанням. Яке це велике марнотравство... Про нього звичайно говорять і його усвідомлюють вони в дорослому віці, коли вже юнацькі роки, роки найсприятливіші для засвоєння знання, плекання характеру, проминули.

Пластові виховники ніколи не забудуть Вас, якщо Ви "даруєте" їм свою пластову поведінку.

Усім, що Вас вирощують, навчають, виховують, найкращим подарунком буде Ваш характер, а він виявляється у вчинках, у щоденній поведінці. Даруйте її нам!

Про такі подарунки ми хотіли Вам пригадати напередодні Свята Миколая і Різдва Христового.

Скоб!

Подруга Гребля

ЖИТТЄПИС

сл. п. о. д-ра пл. сен. **ВАСИЛЯ КУШНІРА**

У селі Вікно в родині Михайла й Агафії Кушнірів 17 вересня 1895 р. народився син Василь. Він був другим серед чотирьох хлопців у родині.

Василь скінчив школу в Вікні. Учителі хвалили його та радили продовжувати навчання. Це вирішили дома батьки.

Спочатку Василь вчився в містечку Грималів, а опісля ходив до гімназії в Тернополі. У 1913 році Василь з родиною переїхав мешкати до нияжого Львова. Тут став учнем 8 класу. В 1914 році Василь закінчив гімназію з відзначенням.

На початку 1-ої світової війни покликали Василя до військової служби. Кілька років після війни (1922) Василь став учителем. У роках 1923-1924 учителював у Грималові, а в 1924 вступив до Львівської Богословської Семінарії. В 1926, закінчивши другий рік богослов'я, Василь приймає дияконські свячення, а в 1927 р. о. Василь Кушнір став священником. Першу Святу Літургію о. Василь Кушнір відслужив у своєму рідному селі Вікно 8-го листопада 1927 р.

Дальші теологічні студії о. Василь продовжує в Інсбруці. Закінчив їх 19 березня 1929 року ступенем доктора богослов'я. У жовтні 1934 був іменований парохом Церкви св. Володимира й Ольги у Вінніперу.

У 1940 році о. д-р В. Кушнір заснував Комітет Українців Канади у Вінніперу. В 1951 році о. парох стає молотом Христової Церкви, іменований Святішим Отцем Папою Пієм XII. В році 1957 став о. Василь Кушнір дійсним членом НАТО, а два роки пізніше брав участь у Конгресі НАТО в Лондоні. В році 1968 отець парох отримав за свою працю для добра Української Церкви та свого народу відзначення, стаючи мітратором Української Католицької Церкви, а в 1972 році став Офіцером Ордону Канади. Усі парафії у Вінніперу з нагоди святкування 45-річчя священства о. д-ра в Катедрі св. Володимира й Ольги та його 86-их роковин народження, приготували 29 вересня 1979 р. святковий бенкет. Але о. д-р Василь Кушнір упокоївся в Бозі 25 вересня 1979 року.

Борислав Білаш II (молодший)

МОЛИТВА ПЛАСТУНІВ

Великий Боже, молимо Тебе, щоб Ти зробив нас гідними довір'я — бо є такі, що не довір'яють нам.

Зроби нас сумлінними — бо нашою сумлінністю ми досягнемо найвищі ідеали.

Вчи нас братерськості й приятельськості — бо є багато таких, що потребують приятелів.

Дай нам нагоду виявляти нашу чемність — чемність, це м'який килим на долівці життя.

Зроби нас корисними — ліси й поля є повні Твоїх сотворінь.

Поможи нам бути здисциплінованими — бо успіх досягає лише той, хто перше навчиться слухняності.

Зроби, щоб ми все були доброї гадки — бо життєрадісність це наче зелена трава серед каміння при дорозі.

Вправляй нас в ощадності — звична щадити вможливорює нам бути щедрими для тих, що потребують.

Допомагай нам бути відважними, відважні в темноті й відважні серед дня — але збережи нас, щоб ми не зловживали цією відвагою.

Поможи нам бути чистими — в думці, в розмові, в ділах; і щоб ми завжди пам'ятали, що ми сотворені на Твій образ.

Понад усе, Отче, поможи нам бути повними пошани — не лише супроти Тебе, але супроти всього, що Ти сотворив. Поможи нам бути вірними Україні та готовими на всі її потреби.

Ми просимо Твоєї опіки в усіх наших проханнях і дай, щоб ми ніколи не забували про пластову присягу, що ми її добровільно склали. Амінь.

НА ДОБРИЙ ВЕЧІР, ЩЕДРИЙ

*До вечора склонився рік,
Зимове небо сиве
Туманом вітер заволик,
Віщує сніговію.*

*Із півночі йдуть холоди,
біжать морози ярі.
Мовчать засніжені сади,
потонули у хмарі.*

*Вогнем ясніє від свічок
різдвяний стіл багатий,
бо Добрий Вечір колядок
защедрував у хаті.*

Марія Голод

СУЧАСНІ ВИЗНАНЦІ УКРАЇНЦІ

ПАВЛО ПОБЕРЕЖНИЙ

Здається, не багато наших читачів знає, що серед визначних і широко відомих постатей в американській авіації ми маємо українця. Саме прізвище ясно вказує, що він з українського роду.

Батько Павла Побережного уродженець Львова. Приїхав до США молодою людиною. Тут він і помер в 1975 році.

Зацікавлення авіацією почалося у Павла Побережного ще у середній школі, коли його вчитель у 1937 р. подарував йому попсованого ширяка. Молодий Павло, направляючи ширяка, поробив ще різні поліпшення в ньому та з захопленням молодого хлопця почав літати, зробивши у чотирьох роках 2 800 полетів. Від того часу ціле життя П. Побережного проходить під знаком авіації. Після ширяків, молодий Павло починає пробувати інші роди літаків. У другій світовій війні Побережний зголошується до летунства й залишається в ньому до 1970 р. У тому періоді він має нагоду випробувати 350 родів літаків, від ширяка до бомбовиків у 23 000 годинах лету. Закінчив він летунсько-військову кар'єру як полковник з сімома "крилами", — значить з правом на сім різних родів літання, що є дуже рідкісним серед летунів. Ще буди у війську, П. Побережний заклав Товариство Експериментального Літання. Це товариство, якому Побережний всеці-

ло посвятився, ставить собі за завдання поширювати авіацію як спорт і будувати спортові літаки. Перша зустріч спортовців-летунів зібрала їх сорок. У 25-ій зустрічі, що відбулася минулого року, брало участь 350 000 людей, 10-12 тисяч спортових літаків; виставлено 1 500 літаків.

Побережний, як безперервний голова ТЕ Авіації, заклав у 1962 році Летунський Музей, який має 180 літаків. Музей постійно відвідує велика кількість відвідувачів. Минулого року цей музей назвали Летунським Музеєм ім. Павла Побережного. Осідок його у місцевості Френклін у стейті Вісконсін, США. Також у Вісконсін відбуваються річні зустрічі членів ТЕ Літання, які збирають пересічно 400 000 людей. Музей має свою фундацію, яка спонзорує будову літаків серед молоді у середніх і вищих технічних школах.

Павло Побережний був співавтором 23 технічних підручників, які дають вказівки та інформації кожній людині, яка хоче сама будувати якогонебудь роду літак.

ТЕ Літання має сьогодні 140 000 членів в 97 країнах, у 623 відділах. Як голова його П. Побережний є редактором і видавцем журналу п. н. "Спортове літання". Павло Побережний добув досі 13 спеціальних відзначень і нагород, в тому одне від Інтернаціонального Літунського Товариства. Минулого року його ім'я включили в т. зв. "Галл оф Фаме" піонерів летунства.

Що ж можна ще більше написати про нашого славного українця? Хіба те, що ціла родина Побережного живе летунством. Його дружина активно співпрацює у всіх його задумах, син Тома є вже екзекутивним заступником президента-батька у ТЕ Літання, а донька Банні менеджером.

Виготовлено за матеріялами Дж. Пронна у ч. 41, 1979 р. кварталника "Форум" англійською мовою.

Купно і продаж реальностей
Оцінка (валюація) реальностей
Аранжування, купно і продаж
мортгеджів
Загальна асекурація

R. CHOLKAN & CO. LIMITED
Realtor — Insurance Agent

527 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 532-4404
 2336 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5555
 4984 Dundas St. W. Etobicoke — Tel.: 236-2666

INSURANCE:
 2336-A Bloor St. W. — Toronto — Tel. 763-5666

Улюблений святий

Здається ні одного святого так широко люди не почитають і ніхто не є так люблений і відомий для всіх, як саме св. Миколай. Його ім'я є зв'язане завжди з добротою, радістю і подарунками, передусім серед дітей. Але хто ж з дорослих не любить того святого і зв'язаних з ним традицій, які з віками стали нерозривними з іменем св. Миколая. Він, що жив у третьому сторіччі, добув собі таку вишукану славу із-за чудотворних діл, які чинив, як священик і єпископ, а ще до того ті чуда звичайно ставалися серед покривджених і бідних, якими св. Миколай окремо опікувався. Це й привело його до канонізації, бо було переконання, що св. Миколай допомагає усім бідним, а особливо дітям, і робить те звичайно непомітно. З часом витворилося переконання, що він допомагає не лише бідним і дітям, але також морякам і мандрівникам.

Коли італійські моряки завдяки його допомогі врятувалися від утоплення, вони з вдячності перевезли мощі св. Миколая у XI сторіччі до свого родинного міста Барі в Італії. Але св. Миколая, хоч тлінні його останки спочивають в Італії, де йому збудовано прекрасну базиліку, почитують дослівно в цілому світі, а церкви його імені знаходяться всюди. Лише, наприклад, в Німеччині й Франції є понад 2 тисячі церков ім. св. Миколая.

Український народ й Українська Церква почитає святого Миколая особливо сердечно. Знаємо, що є на його честь два празники в церкві — 19 грудня й 22 травня. Йому присвячена Служба Божя кожного четверга, святого прославляють піснями, його ікона є майже в кожній церкві, в багатьох хатах, а також була вона завжди на кораблях і суднах.

З цим святим у нашому народі зв'язано багато легенд, оповідань, переказів. Вони різняться між собою, — залежно від того, з яких земель України вони походять. Як знаємо, свято Миколая - Чудотворця 19-го грудня, або за старим стилем календаря 6-го грудня, було завжди популярніше, ніж свято Миколи-Чудотворця 22

травня.

В українських народніх повір'ях святий Миколай — це поважний, з довгою сивою бородою дідусь, звичайно у єпископських ризах і так його малювали на образах та іконах. Часто ім'я його в'язали з зимою та зимном, наприклад, говорили, коли падав сніг, що то "святий Миколай бородою трусить", або "Святий Миколай дорогу стелить". Звичай, що св. Миколай приносить у ніч під 19-го грудня подарунки дітям і кладе їх під подушку, в давніх часах не був знаний в Україні, прийшов із заходу Європи, конкретно з Німеччини. Тому він і прийнявся головне в Західній Україні, а на Східніх землях його не знали. На Західніх землях України почали не лише зв'язувати св. Миколая з таємничим підсуванням під подушку подарунків дітям вночі, але також улаштовувати сценки для дітей, в яких цей добрий Святий приходить з ангелами й чортиком, щоб особисто роздати чемним подарунки, а нечемним чортин дає різки. Цей гарний звичай продовжують і сьогодні на нових місцях поселення, особливо серед пластового новачтва, для якого кожного року в навечер'я 19-го грудня влаштовують "Відвідини святого Миколая". В інших західніх народів святий Миколай також "приносить" дітям і старшим подарунки, але це відбувається в інший спосіб та звичайно в навечер'я Різдва Христового, значить, 24-го грудня за григоріанським календарем.

У США він убраний в червоному, з довгою білою бородою, оригінально мав через димар діставатися до комина і там давати до приготованих панчіх подарунки. Їхав він у санях, у які були запряжені сарни. І сьогодні його так малюють, як це описане у традиційній казці-поемі К. Мора п. н. "Гостина св. Миколая". Але на ділі, американські діти бачать т. зв. Санта Клоаса на кожному розі вулиці й дуже скоро знають, що це не справжній святий, а перебрані люди, які роблять рекламу для різних крамниць чи організацій.

Тому добре, що ми пластуни бережемо традицію гостини св. Миколая для українських дітей, що наша дітвора його відвідини переживає глибоко й вчиться почитати того доброго святого, як уосіблення лагідности, любови й справедливости. Так, як це ми співаємо в популярній українській релігійній пісні:

"А хто, хто Миколая любить,
А хто, хто Миколаю служить,
Тому святий Миколай
У всякий час допомагає..."

ЗУСТРІЧ З СВЯТИШИМ ОТЦЕМ І ПАТРІАРХОМ ІОСИФОМ СЛІПИМ

Відвідуючи Рим, хор церкви св. ВМ. Варвари з Відня і група віденських українців мали змогу бути на генеральній аудієнції Папи Івана Павла II. на площі св. Петра у середу, 5 вересня 1979.

Папа Іван Павло II під час розмови з українськими паломниками з Відня, вересень 1979 р.

Патріарх Іосиф і редактор Б. Ямінський під час розмови у Римі, вересень 1979 р.

Хористи стояли близько папського трону. Через мікрофон залунала українська пісня "Рече та стогне Дніпр широкий" на просторій площі. Святіший Отець приступив до української групи і розмовляв з парохом української греко-католицької церкви св. ВМ. Варвари у Відні о. шамбеляном д-ром Олександром Остгайм-Дзеровичем, з диригентом церковного хору св. ВМ. Варвари, українським композитором проф. Андрієм Гнатишином, з головою Союзу Українських Філателістів Австрії ред. Борисом Ямінським і ректором папської колегії св. Йосафата в Римі о. д-ром Софроном Мудрим, ЧСВВ. "Віденські українці" передали Святішому Отцеві пластинку хору св. ВМ. Варвари і альбом з двомовними німецько-українськими штемплями австрійської державної пошти. Присутні подивлялися спів хору і також гарні народні одяги, в яких були одягнені жінки й дівчата.

Вже у вівторок, 4 вересня 1979 р. делегація управи Союзу Українських Філателістів Австрії (СУФА), під проводом свого голови ред. Бориса Ямінського, мала змогу до зустрічі з своїм почесним президентом Патріархом і Кардиналом Йосифом Сліпим, яка відбулася у віллі оо. Студитів над Альбанським озером близько Риму, де Патріарх перебуває в літі. Блаженніший сердечно привітав делегацію і закликав СУФА продовжувати свою працю поширювання доброго імені про українську справу в цілому світі засобом філателії. Голова СУФА передав Патріархові альбом з вартісними марками Австрії з релігійною тематикою та побільшену кольорову світлину першої марки з українською тематикою, яка появиться в Австрії 30 листопада ц.р. з нагоди Різдва Христового і зображуватиме українську ікону з церкви св. ВМ. Варвари у Відні. Патріарх подякував за подарунок і вписався в почесну книгу СУФА.

Борис Ямінський

Р. К.

ПІДНЕБЕСНІ ВЕЖІ

*Вже твоє роздерте серце
злютувала сталь.*

Є. Маланюк

*Сердець багато нелюди роздерли
І роздирають далі. Але сталь
Уже їх не злютовує померлим:
Не встане непоборний генерал.*

*Беззбройні. Їм за зброю стало слово
І нездоланний, багатирський дух:
Відстояти ім'я країни й мову,
Що їх заорює потворний плуг.*

*Довкілля їм — злочинці і кретини.
Загроза повсякчасна — кат і бук.
Їм топчуть гідність вільної людини,
Їм нищать твори — свідків їхніх мук.*

*За хату їм гнилі, холодні мури,
Життя їх: карцер, баланда, донос.
Це Сеник, Стус, Калинець, Шабатура,
Сверстюк, Шумук, Світличний і Мороз.*

*І Караванський, вкинений за ґрати
На тридцять років, і Шухевич — син,
І Плющ — їх безліч. Всіх їх не назвати,
Не зміряти їх мужність і їх чин.*

*Вони переступили людські межі,
Що їх не знає спідлений народ.
Вони стоять, як піднебесні вежі,
Посеред моря гнилі і підлот.*

Вовк

— Ви служили при війську?

— Так, — відповіла постать в полинялому однострої і з зарослим обличчям, що сиділа поруч мене. — Служив у дивізії охорони міста Києва.

— Невже? Я теж служив у третьому полку цієї дивізії! Про полковника Чумака хіба чули? Це мій колишній командир.

І ми почали наввипередки згадувати командирів полків, куренів і навіть деяких сотенних, що були відомі в цій дивізії своєю баєвістю й відвагою. Розмова перейшла на тих наших друзів, що загинули, захищаючи столицю, і що покрили своїми гробами всю нашу батьківщину.

— І оце я, — протягнув мій новий друг, — добився врешті до своїх на відпочинок. Багато прийшлося пережити, але найгірший був большевицький полон. Суміш пекла й мерзоти, з якої може врятувати людину тільки випадок або... пес.

— Що ви кажете? Пес? Чому пес?

І тоді новий друг розповів мені свою пригоду.

— Не пригадую собі точно, як він пристав до нашої чоти. Нічого особливого в цьому не було. Звичайний собі й нічим не замінний пес. Чорний, середній на зріст, вівчарської породи. Мабуть бігав десь біля отари овець, яку з'їла війна, а потім пристав до нас.

Хтось з вояків прозвав його Вовк. Але ця грізна назва не підходила до його тоненьких ніг і щуплої постаті.

Вовк тримався завжди біля нас і навіть у боях не відставав ні на крок. Часто можна було бачити, як переплигував він з окопу до окопу, відвідуючи вояків нашої чоти. Кожний знаходив для нього, як не кусок хліба, то хоч тепле слово. І коли Вовк ранило відламком гранати, ми жаліли його, як побратима, а санітар, що робив йому перев'язку, вважав це за щось самозрозуміле. Та хіба могло й бути інакше, коли Вовк переносив усі вояцькі злидні і був ранений, як вояк на полі бою?...

У боях за Коростишів я згубив Вовка з очей. Ми попали в оточення, з якого здорові могли пробиватися, а нас дванадцятьох ранених попали в полон.

Я побачив його знову, коли був уже в таборі полонених. Вовк ходив біля огорожі з кільчасного дроту, приставав час-від-часу і вдивлявся у

вояцькі постаті. Щоб упевнитися, чи то дійсно був він, я крикнув: Вовк! Він підвів вуха і замахав хвостом.

В таборі панував тоді жахливий голод. Кілька полонених друзів, що запримітили Вовка, підбігли до мене:

— Замани його, замани! Впіймаємо — буде добра юшка!

А Мочерняк, колись найбільшого росту вояк у нашій частині, що висох тепер на живого кістяка, приклав пальці до зубів і аж цмокнув:

— Ех, м'ясо! М'ясо було б!

Щоб врятувати Вовка від неминучої смерті, я розказав коротко голодним друзям про його минуле. З їхніх очей побачив, що вони подобришали і зм'якли. Мочерняк, який найбільше галусував за тим, щоб убити Вовка, заявив:

— Дивись! Справжній вояцький пес! Такого треба шанувати.

Того ж таки вечора ми заманили Вовка до табору. Він спав під моїм ліжком, і всі вояки стежили його пильно від контролі.

З Вовка був мудрий і второпний пес. Він знайшов попід дротами, що ними був обведений табір, діру і кожного дня вилазив нею "на волю". Тоді ми казали: "Пішов наш Вовк на заробітки"!..

Якось Вовк забарився дуже довго. Коли повернувся, я запримітив у нього на шиї чорну ганчірку. Розв'язав. У ганчірці знайшов клаптик паперу, на якому було написано: "Кошик, чи яблука? Подайте цією самою дорогою".

Я пізнав наш умовний конспіративний знак.

За чотири дні ми нав'язали точний зв'язок і знали про все. Вовк ходив попід дроти і переносив вісті точно, як листоноша. УПА приготувала наскон на табір. Мала перебити сторожу і нас звільнити.

Ніколи не забуду тієї ночі. Вітер з дощем бив батогами по вузьких вікнах бараків, надворі було темно, як у бездонній шахті. Ніхто не спав, і я чув, як нерви мої боліли з напруги. Найбільше непокоїло, що Вовк не повернувся до табору. Ану ж спіймали і впали на слід?

Але Вовк не завів. Десь біля півночі роздерли темінь ночі сухий тріскіт автоматів і гун ручних гранат. Ми повірили в дійсність щойно тоді, коли до бараків вбігли наші вояки і скомандували:

— Виходити й ставати в гурт! Маршрут у напрямі Козятина!

Вони підходили до нас, роздавали зброю. Хтось сказав голосно:

— Тепер будете з нами знову!

До ранку ми відійшли від табору яких 20 кілометрів. В селі Юнаки приготували нам кухарі добрий сніданок.

Потім "нових" устали в чотирикутник. Командир, що відбив усіх з табору, звернувся до нас з теплим словом. А потім прийшов його ад-

ютант, молодий чотовий, і привів із собою Вовна.

— Хто вдержував з нами зв'язок через цього пса?

Я підніс руку і виступив на команду з ряду. І тоді, впізнавши мене, з радісним гавкотом кинувся мені назустріч Вовк.

— Маєте вашого вірного побратима! — сказав старшина і стиснув мені кріпко руку.

(Із збірки "Два кулемети")

ЧИ ЗНАЄТЕ ТУ ПЛАТІВКУ?

НОВА СЕРІЯ ПЛАТІВОК УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ ПРИ ЦЕРКВІ СВ. ВМ. ВАРВАРИ У ВІДНІ

Вже довгими роками у Відні співає хор в Українській Католицькій Церкві св. ВМ Варвари під проводом відомого українського композитора проф. Андрія Гнатишина. Фахівці української музики зараховують цей хор до найліпших українських ансамблів на Заході. Від 1958 р. до 1970 р. появились численні платівки цього хору з релігійними і народними піснями. Хор співає переважно композиції і численні обрібки свого диригента проф. Андрія Гнатишина.

Від 1978 р. хор почав накручувати нову серію платівок. Ці довгограйні платівки появляются накладом українського відділу при Ватиканському Радіо в Римі. Організатором тієї продукції є ректор української папської колегії св. Йосафата в Римі — о. проф. д-р Софрон Мудрий, ЧСВВ.

При кінці 1978 р. появились дві довгограйні платівки тієї нової серії хору Церкви св. ВМ. Варвари у Відні, а саме одна з релігійними піснями, а друга під назвою "Ой, музику дуже люблю" з українськими народними піснями. Ця друга платівка появилась із спізнанням у зв'язку з 70-річчям диригента хору проф. Андрія Гнатишина. На початку вересня 1979 р. дальші дві довгограйні платівки пішли в обіг, — одна з українськими великопосними піснями "Претерпівий за нас страсти", а друга з українськими піснями до поезій Тараса Шевченка і деклямаціями під назвою "І мертвим і живим і ненародженим... посланіє".

У часі від 1 до 9 вересня ц. р. хор перебував у Римі, де накрутив дві довгограйні платівки з

Платівки хору при Церкві Св. Варвари.

Богослуженням. На знімку бачимо хор на тлі базилики св. Петра в Римі. Така світлина появиться також на обкладинці альбому з двома платівками. Службу Божу відправляє о. ректор проф. д-р Софрон Мудрий, ЧСВВ, а дияконують парох церкви св. ВМ. Варвари у Відні о. шамбелян д-р Олександр Остгайм-Дзерович і о. диякон Петро Костюк з Риму.

Ще в листопаді поточного року продукція платівок хору збільшиться двома довгограйними платівками: одна — з піснями до Богородиці, а друга — з українськими колядами. Ті платівки можна купити в українських книгарнях і видавництвах.

Борис Ямінський

Пласт в Аргентині відзначив своє 30-річчя

Голова КПС в Аргентині пл. сен. Ігор Васи́лин промовляє в часі святкової вечері.

Почесний стіл на святковій вечері: від ліва до права: пл. сен. Я. Улицький, пл. сен. Я. Липинський, пл. сен. д-р М. Васи́лин (голова КПР), єпарх українців натоликів в Аргентині єпископ Нир А. Сапелян, пл. сен. Ігор Васи́лин (голова КПС), п. В. Котульський (голова Української Центральної Репрезентації), п. Р. Зінько (голова Т-ва "Відродження"), п. Б. Вітошинський (заст. голови Т-ва "Відродження") і його дружина.

"Заповідачі" при праці. Справа на ліво: ст. пл. Юрій Федішин, пл. сен. Г. Литвин-Павлишин і ст. пл. Карло Собенно, відповідальний за звун.

В місяці липні цього року відбулися ювілейні святкування, якими Український Пласт в Аргентині відзначив 30-річчя свого існування.

Програма запланованих імпрез, на які були запрошені усі українські громадські товариства й молодечі організації (СУМ, ОУМ), приятелі Пласту, крайові пластові старшини інших країн, найвищий пластовий провід та вся громада була ось така:

В неділю, 5-го липня відбулася Служба Бога в Українській Католицькій Катедрі, в наміренні Українського Пласту та всіх друзів, що відійшли на Вічну Ватру. Опісля о годині 2-ій попол. в Пластовій домівці було відкриття святкувань у присутності єпарха Української Католицької Церкви Кир Андрія Сапеляка і голови Української Центральної Репрезентації — п. В. Котульського. Хоча дощ падав безперестанку, пластові лави виструнчилися на площі біля Пластового дому і з притаманною пластовою витривалістю вистояли під дощем цілу церемонію.

Згідно з нашими пластовими приписами, після відспівання Пластового гимну святковий наказ відчитав писар ст. пл. Юрій Федішин, в якому Крайова Пластова Старшина в Аргентині закликала ціле пластунство бадьоро йти назустріч майбутньому, згідно із словами Васи́ля Симоненка, які були гаслом святкувань: **"Хто сназав, що вне усе відирито, нащо ж ми народилися тоді?"** Після наказу переведено святочне записяження нових юначок та юначів. Після того відбулося надавання відзначень юначьких, старшопластунських і сеніорських. Цілий перебіг церемоній вияснювала присутнім гостям через голосники пл. розв. Галя Міщенко. По закінченні святочної збірки змоні до нитки пластуни та гості перейшли до Пластового дому, де їх гостили теплим чаєм та перекусною мами новацтва й юначтва.

У суботу, 14-го липня ввечері відбулася зустріч з громадянством та вечеря у залі централі "Відродження", в яких взяло участь понад 300 осіб. В часі вечері відчитано привіти, які прийшли з різних країн й установ, а згодом святове слово до громадянства виголосив голова КПС пл. сен. І. Васи́лик. Після нього промовляли Кир А. Сапеляк і голова Української Центральної Репрезентації. В часі вечері, переведено також роздачу пропам'ятних грамот вдячності та призначення для усіх приятелів Пласту та пластунів, які за тих тридцять років причинилися до розвою та закріплення пластової організації в Аргентині. Переведено це все надзвичайно добре, завдяки

тому, що двоє пластунів-заповідачів пл. сен. Г. Литвин-Павлишин і ст. пл. Юрій Федішин вміло і цікаво представляли учасникам вечора кожного із викликаних нагороджених громадян і пластунів/ок. Після вечері відбулася пластова забава.

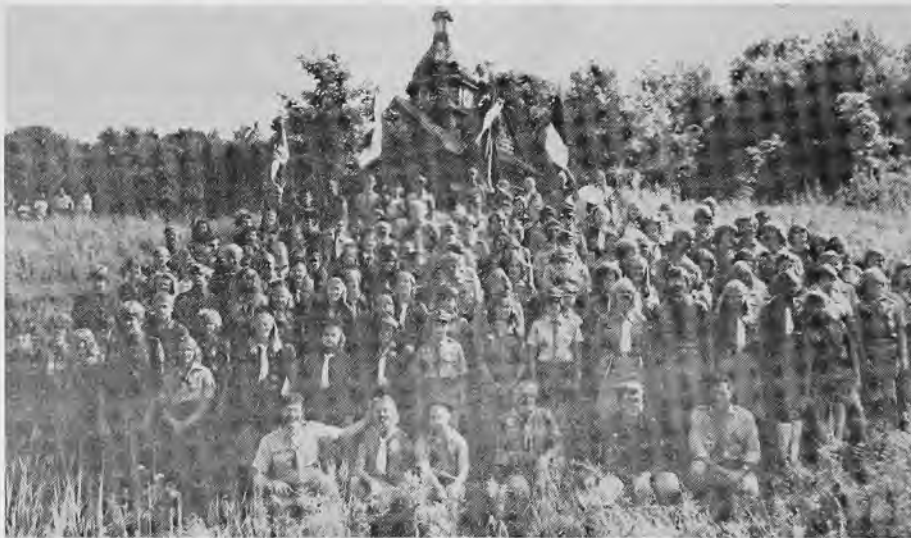
В суботу, 28-го липня ввечері переведено ювілейну пластову ватру та відкриття пропам'ятної таблиці у Пластовому домі. Ватру запалили представники усіх пластових уладів, а після наказу колишні голови КПС і КНР в Аргентині відкрили пропам'ятну таблицю, на якій увіковічено імена трьох основників Пласту в Аргентині а це:

сл. п. пл. сен. П. Гресьна, пл. сен. П. Кліма та пл. сен. о. В. Ковалика.

Коли пласто́ве братство засіло біля ватри, до них промовили голова КНР пл. сен. М. Василік і найстарший з пластунів-сеніорів Я. Улицький. Відтак ватра проходила за пластовим звичаєм — співали пісень, грали на бандурах, довго в ніч сиділи, вдивляючись у вогонь та іскри, що ішли до неба. Повні мрій і оптимізму та бажань працювати далі для Пласту й України закінчили ми святкування у дружньому колі, співаючи пласто́ве "На добраніч".

ст. пл. Карло Собно

Що є — „Єдність“?

Можне ви чули, а може не чули, що в серпні цього року відбувся на "Вовчій Тропі" міжнародний табір п. н. "Єдність 1979". А чи знаєте, що там відбувалося? Або чому та зустріч відбувалася? Читайте далі.

Ще досить недавно Український Пласт разом з іншими скавтськими організаціями створили т. зв. "АІСГО", тобто з'єднані міжнародні скавтові (дівчат і хлопців) організації (Associated International Scout and Guide Organizations).

А чому вони не вступили до міжнародного скавтового товариства? Тому, що в їхніх батьківщинах скавтський (а в нас пластовий) рух тепер не існує — він заборонений. А чи здогадуєтесь, які це народи? Їх тепер є п'ять. Очевидно, між ними є українці і ще два народи з теперішнього Радянського Союзу, а це лотиші й естонці. І ще два народи з "сателітних" держав: поляки й мадяри.*)

Щоб підготувитися до цьогорічної зустрічі (і, мабуть, щоб не засоромитися), українські пластину мали спочатку однотижневий табір під проводом ст. пл. Христі Білинської та ст. пл. Ярка Левицького. На підготовчому таборі, очевидно, пластуни підготовлялися — а до чого? Як можна показати іншим народам багату українську культуру? Перш усього це можна показати ручними роботами. Я думаю, що вне всі американці чули про наші писанки, але все таки, все наново можна ними захоплюватися. Також ми показували горшки, мальовані трипільськими взорами. І ми вишивали. Цікаво було, що хлопці захоплювалися вишиванням багато більше, ніж дівчата. Усіма тими зайняттями провадила ст. пл. Оля Стасюк.

* Про цю організацію можете довідатися більше з статті в "Юнаку" за лютий 1977 р.

Ну, також можна пописуватися нашими танцями. Тому ми під час підготовчого тижня підготовлялися до нашого танцювального виступу. Танцювали "Привіт" з присюдами під проводом ст. пл. Ориси Ганушевської і публіці це дуже сподобалося. А на закінчення танцювали "Аркана" та охопили колом всю публіку.

Очевидно, що ми підготовляли також пункти до ватер, в яких показували ми нашу історію й народні обряди.

Бунчужним того підготовчого табору був ст. пл. І. Матвішин, а писарем ст. пл. гет. скоб В. Онишкевич.

Але під час табору лунала чомусь загальноанглійська мова. Раптом все змінилося, українські пластуни почали розмовляти майже виключно українською мовою! А чому? Тому, що приїжджали групи інших народів. Перед ними українські пластуни пописалися великими успіхами. І знанням, і працею українці зробили дуже добре враження. Але табір "Єдність" це не було змагання між народами. Навпаки, всі пробували співпрацювати з собою, бо в цей спосіб можна здобути те, що є в серцях всіх поневолених народів: волю! Тому на таборі зайняття відбувалися мішаними групами, дарма, чи це була гра, чи орієнтаційний змаг, чи що інше.

Кожна національна група відповідала за іншу ділянку т. зв. "практичного пластування": поляки за самозарадність, лотиші за піонерство і т. д. З піонерства ми всі разом збудували величезну споруду, яка підтримувала плятформу та стіну, на якій ми спускалися, ніби в горолаженні. Такої великої споруди навіть на "Лісовій Школі" я не бачив. Українська група відповідала за картографію - орієнтацію, ст. пл. Борис Лушняк та ст. пл. Остап Мельник склали досить великий змаг "орієнтації в терені" т. зв. "лисячий біг", висліди якого були досить цікаві. Деякі групи потребували два рази стільки часу як інші, щоб закінчити цей змаг, що мав дванадцять пунктів.

Крім того, табір "Єдність" мав теренові змаги, нічну теренову гру та інші цікаві зайняття. Також був спорт, купіль та інші частини звичайної таборової програми. Вони різнилися тим від звичайного пластового табору, що всі користувалися англійською мовою, включно з впорядом, щоб всі однаково добре розуміли. До впоряду особливо треба було привикати. Спробуйте сказати: "до правого рівняйся", чи "хорунжі піднесіть прапори!" Впоряд ми часто підготовляли у нашому таборі перед зустріччю.

Очевидно на таборі "Єдність" мали ми майстеркування і виступи всіх національних груп. Цінаво порівняти іноземні культури — звичаї, кераміку, танці тощо. Наприклад, лотиші також прикрашують яйця, але вони їх варять з цибулею, тоді витягають їх з вивару і на тих оранжового кольору яйцях вишкрабують узорі. Очевидно українські писанки виглядали мені пишніші. Також танець наш дуже всім подобався, головню присюди.

Також, коли мова про танок — під час спільного таборування відбулися дві вечірки, і там ми затанцювали "гопана". Іншими вечорами відбувалися ватри під проводом Роксани Волосенко. В останній день таборування приїхали представники крайового і головного пластового проводу, теж Начальний Пластун — пл. сен. кер. Юрій Старосольський та іменував пл. вірл. Роксану Волосенку гетьманською пластункою вірлицею.

**
*

А табір "Єдність 1979" закінчився трохи антиклімактично. Але ми всі будемо мати дуже приємні спомини, — бо засвоїли не тільки знання, про інші народи, але й нав'язали контакт, усвідомили, що в єдності сила і що є інші народи, що також "пластують" і також хочуть бачити свою Батьківщину вільною.

ст. пл. гет. скоб В. Онишкевич, ОХ

Пластун є ошадний...
(4-та точка пластового Закону)
... годре також коли щадить в українській установі
нагоду до того дає: Кредитівка "Самопоміч"
558 Summit Ave., Jersey City, N. J. 07303

ХРЕЩАТИК

Центром столиці України, головною вулицею і улюбленим місцем киян є Хрещатик. Двічі треба було творити цю вулицю: перший раз в середині минулого сторіччя, коли почалась будова Хрещатої долини; а другий раз — вже по другій світовій війні, коли Київ був зруйнований ворогами.

Вперше намалював вигляд старого Києва історик Бороздин, а намалював малюнок чернець Кальнофойський у 1695 р. А в 1803 році архітект А. Меленський, (що виконав план Аскольдової могили і пам'ятника Магдебурзького права, а згодом і план Києва), показав, що Київ складався з трьох територіально окремих частин — Подолу, Верхнього міста, Печерського монастиря. Простір між Верхнім містом і Печерським монастирем на планах позначався як Нетрі. Відомий знавець київської давнини М. Берлінський на початку XIX століття відзначав, що "до 1800 року на Хрещатику будинків не було".

Тут проходив глибокий яр, обабіч якого росли дерева і кущі. В них водилась різноманітна дичина. Яром протікав струмок, поповнював невеликі озера — залишки одного з них зустріли в наш час метробудівці. Це була дуже мальовнича глушина, тут кияни любили полювати. Птахів ловили сітками, котрі розвішували між деревами; тому часом яр називали "Перевісищем". Але ця назва не закріпилась, її замінила назва відповідніша з 1694 року — "Хрещатик".

Яр одержав назву "хрещатого" завдяки своїй топографічній будові: його перетинало багато інших ярів. На місці колишніх ярів тепер вулиці.

Хрещатик здавна відігравав значну роль в історії міста. В ярі було багато болотної руди, з якої ремісники виробляли залізо. 1240 року в долині яру була славна битва тисяцького Дмитра з

татарами-монголами.

1807 року за оборонним валом на місці сучасного майдану ім. Ленінського комсомолу за проєктом А. Меленського був збудований театр — перший великий будинок на Хрещатику. Населення Києва швидко зростало, бо в 1797 році до Києва переїхав ярмарок з Дубна. Саме тоді А. Меленський розбив площу між старим містом і Печерськом на 46 ділянок і на них близько театру поселилося багато міщан. В 1892 році в Києві була відкрита перша в Росії лінія електричного трамваю, яка проходила по трасі теперішньої вулиці Жданова та Володимирського спуску.

Довго Хрещатик не мав особливих об'єктів. Згадують очевидці, що перед театром було болото, яке осушили щойно 1843 року, побудувавши на тому місці величезний фонтан. Тут згодом відбувалися військові паради, учасниками якої були кіннота, піхота, відділи піхоти ремісників, була й оркестра та артилерія з 14 гарматами, членами якої були цурильники (голярі). Голярі були майстрами на всі руки.

Масове заселення Хрещатика почалось лише з 30-их років минулого сторіччя, коли стали руйнувати будинки на Печерську, на території якого будувати треба було нову фортецю. Тоді значна кількість офіцерів і родин купців з Печерська почала забудовувати район Липок та Хрещатої долини. Будували тоді вже дво- і триповерхові будинки. Забудовування відбувалося спонтанно, будинки були різні стилем і розміром. Минали десятиріччя, Хрещатик прибирав іншого вигляду. Сьогодні він просторий, гамірний від руху авт, автобусів і пішоходів. Це головна вулиця столиці України — гордість киян і краса столиці України.

Т. Г.

ОЛЕСЬ І Я

Ми з Олесем були найкращими товаришами ще з 1971 року.

Вперше зустрілися ми на новацькому таборі — вісім років тому (Невже це, справді, було так давно?). Кожний, хто колинебудь був на таборі, знає те почуття самотності, що його відчувається в першому дні табору — ви злі на себе за те, що приїхали на табір, бо боїтеся, що нікого не будете знати. Всі ваші товариші є десь інде й їм так гарно — чи то на пляжі, чи в місті. А ви — нещасний — на таборі!

Отак почувався і я вісім літ тому, коли поїхав на табір — вперше як братчик.

Олесь спав у тій самій кімнаті в курені, що і я, і ми швидко побачили, що ми мали багато спільного — нам обидвом було по 16 літ, ми оба були вперше братчиками на таборі, і ми мали спільну кімнатку.

Під час дня ми з новачками грали ігри, йшли з ними купатися, будували вогники, співали і розповідали казки про минуле України.

Увечорі, після нарад бурави, Олесь і я підкрадалися часто до табору юначок і там розмовляли пошепки зі стійкою чи з юначками в шатрах, ми організували вогники для братчиків і сестричок та сиділи до ранку, співаючи пісні.

Ми мали тоді по 16 років і нам було так гарно! Ми знали, що за кілька років муситимемо працювати ціле літо і що тоді вже не буде можливості пережити разом такі літні пригоди.

Після того літа, нетерпеливо чекали липня; бо бути братчиком — була важлива робота й ми були горді, що нас вибирали бути тими важливими таборовими виховниками. Працювати з новачками та опікуватися ними — була праця, яка тривала 24 годин на день, але вона давала свою нагороду.

Найкраща нагорода приходила при кінці табору, коли батьки підходили до нас і казали, що їх син "дуже любив табір і хвалив вас — братчина".

Ми з Олесем були, що можна назвати, "варіянтами", що відрізняло нас від решти братчиків. Ми були ті, котрі раз вдягнулися в зимове убрання (свєтери, шапки тощо) під час найгарішого дня літа, збудували звізду і пішли колядувати по усіх таборах. За гроші, які ми "заколювали", купили цукерки та іграшки для дітей в таборовому шпиталику. Олесь і я були ті, котрі організували напади на табір юначок і, наприклад, одного вечора "позичили" всі їхні ліві черевики. Вранці ми сховалися в нущах та диви-

лись, як усі юначки вийшли на ранню молитву з черевинами лише на правій нозі. Олесь і я написали українські слова до "Тін Ангел", "Стрейнджері в ночі", та до інших популярних американських пісень.

Досить часто юнацькі ватри не починалися доти, аж поки Олесь і я не з'явилися — а це — після нічної тиші в новацькому таборі. Ми тоді почувалися дуже важливими й потрібними.

Пізними вечорами, ми з Олесем говорили про наші любовні переживання.

Я пригадую одне літо, коли і Олесь, і я дуже полюбили двох юначок в таборі. Упродовж трьох тижнів ці юначки постійно одержували букети цвітів від своїх таємних адораторів (себто, від нас!). Листи, які ми залучували до квітів, були поприкрашувані червоними серцями, присягали про нашу любов на "віки вічні". Одного дня ці юначки побачили, як ми збирали ті квіти, догадалися про все, і ця таємниця розкрилася. І так вони стали "нашими" дівчатами... тільки до наступного літа, коли ми знов закохалися в інших юначок чи сестричок і придумали нові способи як здобути їхні серця.

Пізніше ночами Олесь і я дискутували про значення життя, про Кафку і Всесвіт.

Тепер, дивлячись взад, можна думати, що це не дуже важливе, але тоді нам ці дискусії були важливі й мали велике значення. Ми були молоді й це було наше право обговорювати ці проблеми, як нові.

І так було впродовж 4-ох літ. Чотири роки, в часі яких ми провадили вогники й ватри, були "старшими братами" для багатьох новачків. Все це зміцнило нашу дружбу. Так багато цікавого

й важливого сталося за 4 роки — ми поробили пляни, виросли, дозріли, виробили довір'я в себе і закріпили дружбу.

Було так багато речей, в ці роки в таборі, про які я хочу тут оповісти, але тяжко висказати все словами — це була така важлива частина мого життя. Прогулянки, жарти, пісні — вони більше, ніж тільки спогади. Вони — важливі моменти мого життя.

Цього літа я відвідав був табори й присів до одної ватри. Сидячи так і дивлячись як вітер розкидував іскри в усі боки, я згадав Олеся і те, як ми змінили свої життя. Коли нам стало по 20 років, ми перестали їздити на табори. Треба було працювати або йти до школи. Більше не мали часу бути братчинами.

А цією ватрою провадили два молоді виховники. Вони провадили співом, говорили жарти і виступали в пунктах програми. Всі були захоплені ними.

Це могли бути бути ми, якщо б ми не мусіли вирости.

Я хотів знайти Олеся, піти до одного з наших улюблених місць в лісі та разом поринути в наші спогади, але Олеся не було. Я почувся старим і самотнім.

Я зрозумів — Олесь і я завжди будемо найкращими товаришами, але в наших спогадах, в яких ми не мусимо вирости.

Разом з передплатою прохасмо
вислати пожертву на ПРЕСФОНД!

ЩО РОЗПОВІДАЮТЬ СПОМИНИ ДМИТРІЯ ШОСТАКОВИЧА ПРО КОБЗАРІВ УКРАЇНИ?

У журналі "Тайм" з 29. X. 1979 є стаття про спомини цього славного російського композитора, який помер 1975 року, а якого спомини передано на Захід і вони появились тепер друком.

Патріція Бляке, — авторка статті, з'ясовуючи долю творців у СРСР, (за творчістю яких пильно стежать сторожі соцреалізму), наводить слова Шостакова з споминів: "Тобі хочеться кричати з болю, але ти контролюєш сам себе і тільки мимриш якісь нісенітниці". Тому й більшість Шостаковичових симфоній — це протест проти насильства Сталіна над ним, проти терору 1936-1937 років, проти "Гулагу" проти всіх інших звірств режиму. Його симфонії, — надгробники всім, що були закатовані невідомо як і де. Композитор, пишучи спомини, бачив перед очима гори трупів своїх приятелів і знайомих.

Та можливо нейзворушливішим місцем у споминах є розповідь про те, як Сталін скликав на конгрес народної музики в Україні усіх лірників і кобзарів. Кількасот їх прибуло на цей конгрес. Це був живий музей, жива історія країни, її пісень, музики й поезії. І майже всі вони загинули. Їх постріляли, знищили цих невинних сліпих співців тільки за те, що неможливо було контролювати їхньої творчості серед народу.

Д. Шостакович вірить, що колись злочинці, винні за їхню смерть — будуть покарані. "Бо — каже композитор — коли б я в це не вірив, то життя не мало б ніякої вартості". Улюбленим висловом Шостаковича були такі слова Гамлета: "Називай мене яким захочеш інструментом, можеш дратувати мене як хочеш, але не зможеш грати мною, як інструментом".

Т. Г.

РОМКО ІВАСІВКА І СЛАВКО КУРОВИЦЬКИЙ

Обидва ці молоді старші пластуни — це вихованки Пластової Станиці в Нью-Йорку, тож знаємо їх ще від вчасного їхнього юнакування. Сьогодні вони студіюють. Їхні студії і зацікавлення дуже незвичні серед нашої молоді. Ми зовсім випадково попали на їхні прізвища на одній з телевізійних станцій в Нью-Йорку.

Чи Вам, Дорогі Читачі, ніколи не трапляється, що Ви в чужій пресі, у різних програмах театрів, концертів, дивлячись на телевізю, мимоволі шукаєте за українськими прізвищами, — може якраз якесь знайдеться?.. І саме при такій грізвичці вискочили на нас одного разу з телевізійного екрану зовсім несподівано ці два добре знані прізвища.

Це було на закінчення цікавої програми для дітей юнацького віку п. н. "Діти — це люди також". Розуміється це спонукало нас пошукати наших молодих друзів, щоби довідатися щось більше про їхню працю у телевізійних програмах.

Зробити справжнє інтерв'ю з ними — не було легко. Всі знають, як завжди дуже зайняті старші пластуни. До того Ромко більшість часу перебуває тепер у Філядельфії так, що ближчі інформації про них ми зібрали "на одній нозі" від ст. пл. Славна Куровицького, ЧМ.

Від нього знаємо, що Ромко Івасівка студіює "комунікацію" і цікавиться особливо музикою, а Славко студіює т. зв. "маркетинг", але цікавиться комунікацією. У тих студіях, як відомо, телевізія, як найкращий засіб комунікації, грає важливу роль, а практика у кожній ділянці телевізійної студії, конечно. Саме тому, за допомогою учительки обидва студенти дісталися на працю до студії Ей-Бі-Сі, конкретно до підготовки програми, що йде кожної неділі ранком п. н. "Діти — це люди також". Для підготовки такої кожноразової програми, працює принаймні 15 людей. Вона мусить бути вповні готова і накручена тиждень перед її висвітленням на сьомому каналі. Вона побудована на живих розмовах з різними славними і менше славними людьми і молод-

дю в такий цікавий спосіб, щоб могла притягнути увагу 10-15-літніх. Розуміється найважливіша в ній особа — ведучий програмою.

До наших друзів-пластунів належали дві важливі в підготовці програми ділянки. Ромко підбирав відповідну музику до кожної програми, а Славко робив розшуки й виготовляв дані про всіх людей, що мали виступати в тій програмі, як гості. Обидва завдання вимагали великої праці. Треба було шукати в різних інформаторах, часописах, виписувати й вибирати все, що треба подати. На це є в телевізійних станціях великі архіви, але не все вони вистачають. Наші друзі не жалували часу й праці, бо для них це був досвід, наука, а передусім це було цікаво бути співтворцями телевізійної програми і "нюхати" цю атмосферу, яка панує в телевізійних студіях. А що саме ця програма була винятково добра, вказує те, що вона на весні цього року дістала спеціальну нагороду як денна програма. Як приємно було про це прочитати в американській пресі, знаючи, що це успіх не лише авторів і режисера, але й успіх їх співробітників наших друзів-пластунів.

А може вже вневдовзі побачимо їхні імена як режисерів якоїсь славної телевізійної програми?

Ольга Кузьмович

Ваші заощадження складайте, а позички на всякі потреби беріть у фінансовій установі, що їй на ім'я:

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА "САМОПОМІЧ" У ДІТРОЙТІ

ТРИ БЮРА ДЛЯ ВАШИХ ПОСЛУГ

НА ЗАХОДІ МІСТА
7346 Michigan Avenue
At Tarnow

Detriot, Michigan 48210
Tel.: 841-2390

У ВОРПЕНІ
28792 Royan Road
Warren, Michigan 48092

In The King Plaza Just South of 12 Mile Rd.
Tel.: 573-7074

ГОЛОВНЕ БЮРО
11838 Jos. Campau Avenue
Hamtramck, Michigan 48212
Tel.: 891-4100

Щадіть — Позичайте — Обезпечуйтеся.

Перша інтернаціональна летунська поштова лінія світу

Та перша лінія була на просторі Відень - Краків - Львів - Київ. Її відкрили 31 березня 1918 року у Відні. Летуни австрійських повітряних частин перелітали того дня з Відня до столиці, тоді самостійної України, перевозячи не тільки військову, але й цивільну пошту.

Спеціальний штемпель австрійської державної пошти
з нагоди 60-их роковин летунської пошти Перемишль.
Передрук листівки з 1915-го року з українським написом
"Посилаючий". (Світлий Ігор Гнатишин).

Як цікаво нам, що ця перша інтернаціональна лінія була саме в Україні, і напевно мало хто з наших читачів це знає. Для справедливості треба згадати, що ця постійна правильна поштова лінія мала своїх попередників. Вже взимку 1914/15 року відбувалися принагідні прифронтові лети на просторі між Краковом і відтятими воєнними австрійськими частинами в Перемишлі, коли польові летуни перевозили пошту. Але правильна поштова комунікація почалася щойно з 1918 року. Тоді то випущено серію австрійських марок для летунської пошти, яка появилася 30 березня 1918 р. першим накладом, а 24 червня 1918 р. другим. Із запровадженням правильної летунської комунікації на просторі між Віднем і Києвом Австрія була першою державою світу, що висилала щоденно летунську пошту поза границі своєї держави. 20 березня 1918 р. на віденському летовищі Асперн вилетів святочно перший воєнний поштовий літак Австрії до Києва при асистії інших численних літаків. Летовище було прикрашене гербами та прапорами країн, через які перелітав літак (отже й України), а міністер війни й архикнязь Австрії промовляли. Управа пошти мусіла, однак, з відкриттям цивільної летунської пошти почекаати, щоб мати висліди тих перших летів. А коли стало відомо, що вони вповні вдалися, 27 березня видано точні

Старт першого поштового літана організованої та правильної повітряної комунікації між Віднем і Києвом 20 березня 1918 р. з летища Відень-Асперн. (Фото з архіву австрійської державної пошти).

У Львові наданий лист летунської пошти 1918 — франкований першою серією австрійських летунських марок.
(Фото Ігор Гнатишин).

поштові постанови про посилки летунської пошти, про уряди, де їх можна надавати, про оплати. 31 березня почалася правильна австрійська поштова комунікація. Цивільна летунська пошта була з Відня через Краків до Львова. Продовження до Києва було зарезервоване лише для воєнних і дипломатичних посилок. Стародавня система поштової штафети знайшла тут знову своє застосування. Точно, як колись перські вістуні передавали одні другим листи, так само перебирав літак у Кракові пошту з Відня, а львівський летун пошту з Кракова. Перший літак відлетів з Відня до Кракова о год. 9-ій 20 березня 1918 р., а прилет до Києва відбувся 21 березня в обідню пору. Тоді ще літання вночі було неможливе тому, що летун мусів орієнтуватися як летіти, тому

REPUBLIK ÖSTERREICH REPUBLIK ÖSTERREICH

Дуже гарне порівняння пошти перед 100 роками і тепер
бачимо на австрійських марках з 1974-го року. Сьогодні
пошту транспортується модерними великими літаками.
(Фото з архіву австрійської державної пошти).

рівнюючи околицю внизу з мапою. Інструментів в літаку майже не було. Тому дорогу між Віднем а Краковом уважали тоді за найважчу, бо через численні залізничні лінії, які мали служити летунові як орієнтаційні пункти, можна було легко збитися з дороги. З Кракова до Львова треба було придержуватися "тільки" північної залізничної лінії. Щоб уможливити лет цієї дороги впродовж лише одного дня, відлет з Відня відбувався дуже рано, бо о год. 5:30. Етапи повітряної лінії охоплювали в загальному віддалі 350, 300, 250 і 200 — разом 1200 кілометрів. До цього зачисляли ще й перерви, так що лет тривав 13 годин, хоч цю віддаль між Віднем і Києвом можна було пролетіти і за 11 годин. Цікаво, що лети були завжди правильні і, наприклад, у першому кварталі на 90 днів летів 80 днів комунікація летунська була в приписаному часі, а було лише десять запізньєнь із-за поганої погоди.

Треба знати, що військову летунську поштову службу запроваджено в австрійському війську тому, що в Україні комунікаційні дороги були дуже погані. Залізничні шляхи були частинно перервані, а також у Києві був лиш один апарат до телеграфування, який до того ще стояв до розпорядимости австрійцям і німцям. Отже, від травня 1918 року користувалися для телеграм між Віднем і Галичиною та Буковиною також цими літаками, головню тоді, коли телеграфічні проводи були перетяжені й унеможлилювали передачу звісток своєчасно.

Залога кожного поштового літака складалася в тому часі з двох осіб: "поштового пілота, звичайно летуна підстаршини й обсерватора — старшини. Поштовий летун у повітрі був зовсім зданий на свої сили та на примхи погоди. Летун-обсерватор дивився на мапу та мав спрямовувати літак у призначеному напрямі. У всіх ском-

плікованих приписах тодішньої летунської пошти цікавою є вимога: летун у випадку, коли загорить літан має "зробити все, щоби урятувати пошту, навіть, якщо треба скинути її на землю". Щойно врятувавши пошту, летун мав право зайнятися літаном чи іншими проблемами, що унеможлилювали йому виконати його завдання.

Але все ж таки, хоч для нас тепер ці вимоги і перешкоди, здаються абсурдними, надії, які австрійці поклали на цю першу поштову летунську лінію між Віднем й Києвом, не завели. Плановано відкрити другу лінію на трасі Відень - Будапешт - Бунарешт - Одеса, однак, воєнні події тому перешкодили.

У 50-річчя цієї першої інтернаціональної поштової лінії організовано було в 1968 році три філателістичні імпрези, які були відзначені спеціальними печатками австрійського поштового уряду, як теж випущено серію поштових марок, які зображують старі та нові літани.

Борис Ямінський

ОСІННЯ ПІСНЯ

До вікна, до вікна
Заглядають щодня
Золотисті дуби.

Шелестять, шелестять,
Кладуть листя печать
На полотна трави.

Листопад, листопад
Кучерявить мій сад
На осінній танок.

Забрених, забрених
Тихих споминів мить
Призабутих казок.

Жовтень 1979.

Марія Голод

УКРАЇНСЬКІ ЛІТАКИ В АМЕРИЦІ

Від редакції:

Ще перед двома роками в числі "Юнака" за травень 1977 р. пл. розв. Іван Гвозда з Сіракуз, Н. Й. писав про українське летунство у першій світовій війні в роках 1918-20. Закінчив він свою, як назвав "гутірку" такими словами: "Ми, українські пластуни, мусимо зробити все можливе, щоб спричинитися до розвитку зацікавлення летунством і простірною технікою транспортації та комунікації, якщо серйозно думаємо про велике майбутнє українського народу".

Тепер ідемо назустріч його бажанню й маємо надію, що може цікаві матеріали з летунства, які подаємо в тому числі, заохотять наших пластунів відродити летунське пластування, яке перестало існувати у Пласті із смертю його великого ентузіяста сл. п. пл. сен. Ярослава Лучкяня.

З великою цікавістю читали ми у журналі "Батьківщина" статтю Б. Ковалю про українські літаки в Америці у часі між двома світовими війнами. Показується, що українські емігранти, які жили в США, і які були зорганізовані в культурно-спортивних клітинах "Січі", бажали ознайомити молоде покоління з модерною авіаційною технікою й рішили придбати власні літаки. У першій світовій війні США, як відомо, стояли далено позаду європейських країн у вживанні летунства і мали лише 23 літаки тоді, коли Німеччина і Франція мала їх вже тоді понад тисячу.

Щойно славний переліт Ліндберга у 1927 році з Нью-Йорку до Парижу викликав широке зацікавлення летунством у США, а з тим і широкий розвій летунської техніки й будови літаків. Це мусіло захопити також українську еміграцію, коли саме серед неї найшлося так багато ентузіастів летунства, які склали свої скромні заробітки, щоби закупити перший український літак. І так в 1934 році закуплено такий літак, якому дали назву "Україна" Величне, як на ті часи, посвячення літака в присутності десятитисячної маси народу відбулося в Дітроїті 19 серпня 1934 року. Жовто-синій літак посвятили священники, а головну промову до захопленої публіки мав В. Дужий, осаул Союзу Гетьманців Державників Канади. Летуном "України" був Антін Чайковський.

За прикладом українського населення в Дітроїті пішло Чікаго, і ще того самого 1934 року закупило там другий український літак, який назвали "Львів". Його посвячено знову дуже урочисто 30 вересня 1934 року, а промовці, між яки-

ми був д-р М. Сіменович та наказний отаман гетьманської організації д-р О. Тарнавський, говорили про велике значення цих літаків, про konieczність української летунської школи та про виховання українських "Ліндбергів". Після купна тих двох літаків, заплановано ряд курсів летунства для української молоді. Як і скільки їх відбулося та що вкінці сталося з обидвома літаками точно автор статті у "Батьківщині" не подає. Описує він, однак, величне летунське свято в Канаді у Вінніпегу в липні 1935 року, коли то там на подив понад 15 тисяч українців, що прибули на те свято, прилетів і осів вблизи літак "Україна".

Правдоподібно прихід другої світової війни закінчив мрії українців в Америці про флоту українських літаків, але коли читаємо про те, як закуплено ті два літаки і як сприймало подію громадянство, можемо лише подивляти наших українських емігрантів в тих роках, що вони мали стільки патріотизму та щедрости. Як знаємо, їхні заробітки були назагал далено менші, ніж українських "переселенців" після другої світової війни.

КРАМНИЦЯ ПЛАСТОВОГО ПОСТАЧАННЯ Пл. СТАНИЦІ ТОРОНТО

2199 Bloor St. West M6S 1M2

Має на складі

**ОДНОСТРОЇ ДЛЯ ЧЛЕНІВ
УСІХ ПЛАСТОВИХ УЛАДІВ**

**ХУСТКИ, ПОЯСИ, ВСІ ВІДЗНАКИ
Пл. ПРОБ, ЛЕЛІЙКИ, СВИСТКИ,
КОМПАСИ, БЕРЕТКИ,
Пл. ПІДРУЧНИКИ**

Пл. станицям при замовленні відзнак на суму понад \$25. — даємо 10% знижку.

Нове на полицях: гаптовані гурткові й ройові відзнаки для гуртків "Волошки" і "Барвінок".

БУДЕ ЖИТИ ТВОЯ ПІСНЯ...

Згідно з нашою обіцянкою, подаємо далі мелодії і слова до пісень покійного Володимира Івасюка, який так трагічно закінчив життя, замордований агентами КГБ в травні цього року.

Тим разом подаємо одну з найбільш популярних його пісень п. н. "Водограй", яку так пильно співали наші пластунки вперше у 1973 році, на "Школі Булавних".

ВОДОГРАЙ

Слова і музика Володимира Івасюка

Цікаво, що у іншій версії тієї пісні, яку прислав нам друг І. Гарах із фотокопією з України перші слова звучать так: "Котить хвилі наш Черемош, А нуди — не знає". Подано там також, що цю пісню співає дует, першу стрічку хлопець, другу хлопець і дівчина, приспів разом, а відтак першу стрічку дівчина, а другу хлопець. Це й відповідає змістові.

Тече вода, тече бистра,
А нуди — не знає,
Поміж гори в світ широний
Тече, не вертає.

Ми зустрінемось з тобою
Віля водограю
І попросим його щиро —
Хай він нам заграє.

Приспів:

Ой водо-водо, грай, грай, для нас грай...
Танок свій жвавий ти не зупиняй.
За красну пісню на всі голоси,
Що хочеш, водограю попроси.

Струни дає тобі кожна весна,
Дзвінкість дарує їм осінь ясна,
І ми заграєм на струнах твоїх —
Хай розіллють вони радісний сміх.

Подивись, як в сіру скелю
Б'є вода іскриста,
Ти зроби мені з тих крапель
Зоряне намисто.

Краще я зберу джерела
Й з них зроблю цимбали,
Щоб тобі дівчино мила,
Вони красно грали.

Приспів:

МАЛЯРКА ПАРАСКА ХОМА З ПРИКАРПАТТЯ

В Україні широко відомі народні малярки-майстри Ганна Собачко-Шостак, Тетяна Пата, Марія Приймаченко, Параска Хома та інші. Вони, хоч ніде не вчилися малювати, але обдаровані талантом, вміють передавати почуття мовою малярки.

Параска Хома з села Чернятин Івано-Франківської області залюбки малює квіти до пісень. Ось квіти до пісні В. Івасюка "Червона рута", в її альбомі знайдемо цілий квітковий цикл малюнків: "Квітку папороті", "Чорнобривці", "Солов'їна пісня", "Квіти в кошику" та багато ілюстрацій до народних назок і поетичних творів.

Квіти до пісні
«Червона рута».

Малярка мала вже свою індивідуальну виставку в Києві, Каневі на Чернечій горі, її не раз вже нагороджували грамотами. Один з її трьох синів також маляр.

Кулька -- таборовик

— Ох, добре, що вже скінчився табір! Як може хтось хотіти їхати з вигідної хати в ліс — не можу зрозуміти, — думав собі кіт Кулька. Він ще раз натягнувся всім тілом, ще раз лизнув праву лапку і поклавши на неї голову, заплющив очі.

Я ж так зробити не міг, бо для мене справа таборування Кульки ще не закінчилася. Я зі страхом чекав на перші сходи́ни нашого куреня, на яких, напевно, друг зв'язковий читатиме листаскаргу на мене від коменданта табору.

А було б так гарно, якби не дурний вибрик Кульки на закритті табору...

**

Коли надійшов був час їхати на табір, Кулька почав щовечора приговорювати мені:

— Чому ти лишаєш мене на літо тут у місті? Тут так страшно гаряче! Я так хотів би поспати в лісі, побігати по високій траві! Візьми мене з собою...

Він сідав біля моєї голови, терся носом до моїх рук і голосно мурликав. І одного разу, я сказав: — Добре. Поїдеш зі мною. І почав розповідати йому, як то буде гарно...

**

В автобусі Кулька сидів у мене на колінах і цікаво оглядав краєвид. Коли автобус в'їхав вже на дорогу, що вела на оселю, я при допомозі Олега й Юрка спустил Кульку через вікно, так як ми домовились. Кулька біг за автобусом, ховаючись попід кущами. А далі, коли відстав, я кидав через вікно шматочки ковбаси. По тих знаках, Кулька мав знайти наш табір і тихцем приєднатись до нас таборовиків вже там на місці.

**

Тан і сталось. Коли на другий день вранці зашвистів свисток і пролунав голос бунчужного "вставання!" — Кулька, який спав на моїх черевиках, зірвався і наїживши шерсть вискочив на мене та по мені задкував до стіни шатра. Довго я його заспокоював і вияснював, що це такий

дикий, але успішний звичай будити хлопців...

Кулька заспокоївся і вже більше взагалі не реагував на свистки. Вдень висиплявся на моєму ліжку, а вночі лазив десь лісами. Бувало заходив аж до ставка, де його очаровували жабки, що кванали то тут, то там. Тоді він приходив з мон-рими й брудними лапками та животом. Всі, крім коменданта, знали Кульку. Комендантові Кулька не показувався, бо він був дуже суворий.

**

Одного разу Кулька не було ніяких днів. Я занурився. Це ж не жарти. Тут у лісі і рануни, і вужі, і навіть, кажуть, дикі коти. Шукали ми, як тільки могли. Все десь у лісі можна було почути чиєсь "Кс-кс-кс-кс!" Врешті сам комендант дивувався, що то хлопці такі дивні звуки видають, ніби нота кличуть. Але довго не дивувався, бо та "теперішня молодь така дивна..."

Та от треба було піти до таборової кухні з записною від коменданта про харчі на прогулянку, і вислано мене. Кухня була в центрі оселі й ми туди ніколи не ходили. Там харчувалось новацтво, а нам привозили звідти харчі кожного дня трактором.

Я зайшов до кухні й передав записку пані Харчун, яка саме накраювала машиною печеню на обід. Поки вона читала, я чемно стояв. Враз щось стукнуло біля дверей. Коли я оглянувся, мені видалося, що я побачив рудий хвіст Кульки. Кинувся я за ним, але нічого не побачив. Та біля дверей стояла тарілочка з шматками печені...

Коли я розпитав паню Харчун, для кого ця тарілочка, вона вияснила, що до кухні прибулався бідний котик, якого напевно якісь недобрі люди залишили в лісі. То вони його тут і пригорнули. Дають їсти й пити, а спати постелили в коробці з помаранч — під столом.

— Ой, а як новачки його люблять! — описувала пані Харчун. — Так його гладять, і цілують, і за вушками чіхають, і травичкою ласкочуть...

Я вийшов надвір і почав кликати Кульку. Він виліз з-поза кущів і виправдувався:

— Я не можу знести тих ваших таборових порядків — вічно якісь збірки, свистки, вставання, лягання, бігання... Я потребую спокою, тому я вибрав кухню.

Я взяв Кульку на руки й пішов до табору. Він мусів іти з нами на прогулянку, якщо хоче пізнати чар пластування!

**

На прогулянці сталось тан, що я, йдучи з Олегом за азимутом, геть зайшли — не знати ку-

ди (прогулянка відбувалася двійками, по мапі і за компасом). Появились якісь ферми, автостради... Де ми є?

Минуло вже полудне, а ми йшли мабуть у невірному напрямі... Що робити? Ми ж так не тільки не знайдемо хлопців, але й до табору на ніч не вернемося. Сіли й зажурились... Кулька вже мав того досить, хоч я ніс його в наплечнику, бо він казав, що його болять лапки... Він підніс вгору голову, потяг носом повітря і сказав, що іде назад до табору, до кухні.

— Кулько, ти думаєш, що ти знайдеш дорогу? — недовіжливо, але з надією питали ми.

— Хоч я не маю компаса й мапи, але знайду. — Він підняв вгору хвіст і пішов поляною вниз. І ми з Олегом, спустивши носи, рішили йти за ним. Ішли ми поляною, а тоді якимись стежками, через кущі, через високі трави... Сонце вже сховалося за горбон і ми зневірилися у Кульчин інстинкт. Та Кулька впевнено ішов далі. Раптом почулось якесь таракання й голоси. Ми підійшли ближче, — а це хлопці з кухні — скидали в яму сміття. О, то ми вже тут, недалеко табору! Хлопці дозволили нам присісти на трактор і ми так поміж баньками зі сміття доїхали до кухні. Тут скористали зі знайомства Кульки з панею Харчук і смачно повечеряли, а коли вже було зовсім темно ледве зайшли до табору. Ночували в таборі ту ніч самі, бо всі були на прогулянці. На другий день, коли хлопці повернулись, ми розповідали їм про страшні пригоди, які ніби то не дали нам можливості віднайти їх.

І ось вже кінчався табір. Ми стояли в лавах і комендант говорив до нас останні прощальні слова. Вгорі світило сонце, пахли довкруги ялиці.

І раптом Кулька не втерпів — виліз з шатра й став нілька кроків за комендантом. Ми всі заміялись, бо Кулька ляг на траву і почав викручуватися... Комендант саме сказав, що цей табір — один з найкращих, які він провадив. Наш сміх його збентежив, здивував. Він з жалем глянув на нас, а ми далі сміялись, бо Кулька почав раптом драпатися на щоглу... Комендант закінчив своє слово і відійшов до шатра. Я побіг за ним і просив прощення за Кульку, розповівши про нота всю історію. Тому думаю, що він написав напевно до зв'язкового про зламання мною таборової дисципліни. А може ні? Добре, що Кулька вже не хоче більше їхати на табір...

Л. Ю.

ПРИЄДНАЙТЕ «Юнакові» в цьому році одного ПЕРЕДПЛАТНИКА!

Українська Кредитова Кооператива
“САМОПОМІЧ”
у Філадельфії

4814 N. Broad Street
Philadelphia, PA 19141
Phone: GL5-8770

Приймає ощадності, дає позички

Урядові години:

Понеділок закрито	четвер 9 - 12
Вівторок 9 - 12	п'ятниця 3 - 8
Середа 3 - 8	субота 9 - 12

ПЛАСТУНКАМ НА ВУШКО

В останній хвилині...

Як звичайно у Вас немає ніколи часу. Не стає його вже зокрема перед святами, коли здається все накопичується разом. І "Андрейко" та "Миолайко" в станиці, і підготовка до лещатарського табору, і закупи подарунків та ще до того традиційний пластовий ярмарок та прибрання ялинок — однієї в домі, а другої дома. А різдвяні побажання також треба висилати — хоч карточки в крамницях такі дорогі...

Як би не було, таки найдешевше та найкраще зробити все власними руками, коли б лише часу стало.

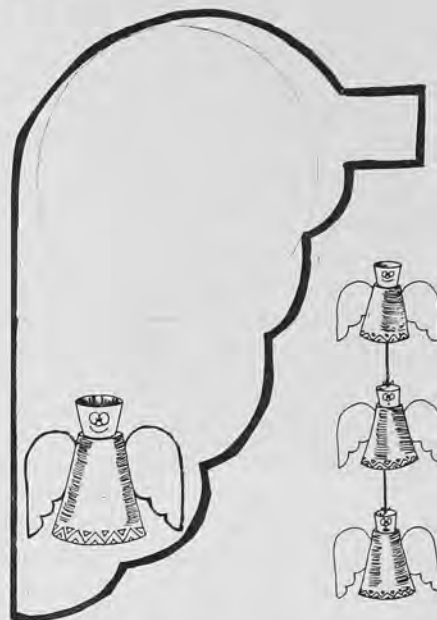
Ось Вам ще скоренько декілька порад на працю Ваших рук, однак, із мінімальним зунитям часу:

1. Здається не можна уявити собі ялинки без **ланцюгів**. Звичайно найкращі ті "золоті" та "срібні", що їх купуємо готові у крамниці. Але вони коштують багато. А ось Вам спосіб, як зробити ланцюги із бібулкового паперу, який можна купити в різних гарних кольорах у кожній крамниці, де продають папери для опакуння подарунків.

Покрайте такий кольоровий бібулковий папір на паски 1 і ½ інча ширини. Приліпіть клеєм кінці двох пасків. Складайте паски одного кольору на пасок другого кольору. Вкінці заліпіть клеєм, так як на початку.

2. **Ангелини на ялинку**. На це потрібно мати: м'який картон, клей, ножички, міцні нитки або тонкий шнурок, золоту фарбу, золоте "ангельське волосся".

Витніть ножичками два квадрати з м'якого картону: один більший, а другий менший на головку ангелина. З більшого квадрату зробіть трубку, приліпіть клеєм, а як добре трубка тримається, обітніть її гострий кінець. Зробіть трубку з меншого картону, зліпіть клеєм і поставте дном до гори на більшу трубку. Витніть з картону два крила, яких форму подаємо, і приліпіть кінцями до тіла "ангелина" так, щоби вони відповідно виставали та були пропорційні величиною. Помалюйте "ангелина" золотою фарбою, прикрасьте, евентуально, золотим волоссям і прикріпіть шнурочок або сильну нитку для повішення його на ялинці. Краще зробити по два або три ангелики і так їх вшати. Увага! Замість золотої фарби краще уживати пушку — т. зв.

"спрей" золотої барви, але дуже уважно уживати, щоби не оббризкати при тому стола чи інших речей поблизу.

3. **Святочні карточки** в крамницях стають, як усі речі, щораз то дорожчі, а Ви потребуєте їх напевно багато. Якщо Вам залишиться з минулого року різдвяний папір для опакуння дарунків, або Ви його дешево купили зараз після святкового сезону, тоді справа розв'язана. Купіть у крамниці чисто білі карточки з конвертами й обліпіть першу їх сторінку відповідно витягнутими

ПЕРЕД КОМІСІЄЮ

Гумореска

У дитячому садку номер двісті вісімдесят шість ішло прибирання з переполохом. Чекали комісії. Все милося, чистилося, шкреблося. З номери діставали нові, давно куплені іграшки. Усіх дітей замкнули в одній кімнаті.

Нараз завідувачка згадала:

— Стривайте, можуть бесідувати й з дітьми... Ніночко! — звернулася вона до юної виховательки. — Підготуйте дітей.

Вихователька рушила до кімнати, де вихованці провадили ігри руйнівного й войовничого характеру. Встановивши мінімальний лад, вона мовила:

— Діти, в нас буде комісія.

Діти не знали, що таке комісія, не відали, радіти їм чи журитися, й тому насторожилися.

— Комісія, — вела далі вихователька, — може зняти нашу улюблену завідувачку Олександрю Юріївну.

— Як зняти? — перепитав білявий Славко. — На фотократку?

— Не на картку, а з роботи... Забрати з нашого садка, а замість неї прислати бабу ягу. А замість мене й інших вихователів — злих відьом.

— Не хочемо баби яги і відьом! — за всіх озвався Славко.

— Не хочете? Тоді слухайте й запам'ятовуй-

до формату карточки паперами. Ще дешевше буде, коли не купите готових чистих карток, а витнете їх з відповідно грубого білого паперу, який купується у крамницях з канцелярськими чи рисунковими приборами. Тоді, однак, треба дуже уважати, щоб витинати відповідний формат до конверта і щоб витинати справді рівно. А всередині годиться написати власною рукою побажання. Якщо не знаєте як — раджу поглянути в мої поради "Пластункам на вушко" за грудень 1977 р. п. н. "Як писати побажання".

Подруга Оля

те, що ви повинні казати, як вас питатимуть.

Діти нашорошили вуха.

— У нашому дитячому садку номер двісті вісімдесят шість, — бадьоро почала вихователька, — завжди чисто й затишно. Дітям живеться дуже весело. У нас завжди нові гарні іграшки. Запам'ятали?

— Запам'ятали! — денлямувала Ніночка, — щодня провадяться веселі ігри на свіжому повітрі й у приміщенні. Дітям часто читають цікаві назочки дідуса Чуковського, дідуса Маршана і дядьна Михалкова... Ви мусите пам'ятати, що дитячий садок номер двісті вісімдесят шість — це сразковий садок.

У цей час з кутка кімнати почувся жалісний плач. Планала чорноока Оленочка з молодшої групи.

— Чого ти, дівчинко? — лагідно спитала вихователька.

— Я хочу, — крізь сльози відказала мала, — до дитячого садка номер двісті вісімдесят шість.

Семен Шлосберг

АРКА ЗАХІД

це не лише модерна українська книгарня і крамниця гарних подарунків, але також справжній осередок обслуговування українців Торонта й околиць.

- книжки, часописи і журнали;
- грамофонні пластинки, радіоприймачі, друкарські машинки;
- різьба, кераміка, картини, кришталі, порцеляна, полотна і нитки "ДМС" до вишивання, вишивки, жіночі хустини;
- великий вибір гарних дарунків на різні okazji;
- висилка пакунків в Україну.

ARKA WEST
2282 Bloor St. West
Toronto, Ont.
M6S 1N9, Canada
Telephone: 762-8751

- Продаємо "Мій перший словник", ціна \$6.00 з додатком коштів пересилки.
- БУКВАР МАРІЇ ДЕЙКО, ціна \$4.00 і кошти пересилки.

Зв'язок з довкіллям

"АВТВАРД БАВНД"

Відколи пам'ятаю завжди любила їздити на пластові табори, а тим більше юнацькі. Природа дає завжди нові виклики, підназує спроможності.

Чомусь минулого року стрілило мені в голову питання: "Чи я змогла б вилізти на сам вершок гори? Через сніг?.. з п'ятдесятфунтовим наплечником? За якоїнебудь погоди? Чи зможу витримати три дні сама в горах? Що я справді можу досягнути в житті?"

З цими питаннями поїхала я до Канадської гірської школи "Автвард Бавнд" в Кереміос, Британська Колумбія. Автвард Бавнд почалася, як школа для британських моряків під час II світової війни. Згодом ідеї "служити, старайся, не піддавайся" поширилися по світу.

Коли приїхали до школи, на нас чекали всі інструктори на дворі. Нас швидко розділили на чотири групи, по дев'ять осіб в кожній, і повели до приміщення, де ми замешкали. Не давши нам часу навіть трохи віддихнути, Лорі — наш інструктор казав нам перебратися на "тихий прохід". Ми швидко навчилися, що "тихий прохід" — це біг, ніякий прохід!

Щоранку будили нас вчасно, о 6:30 ми були готові бігти в горах та вправляти прорух. Згодом ми купалися в зимній гірській річці Сімилкамін. І так кожного дня нас будили до нового цікавого дня.

Вже третього дня наша група вийшла з головного табору на першу триденну прогулянку. Ані інструктор Лорі, ані його асистентка Карен ніколи з нами не мандрували, але зустрічали нас на терені, на якому були різні перешкоди. Там вчили нас різних способів, як безпечно переходити пороги, як читати топографічні карти, як орудувати компасом тощо. Перед тим, заки сутеніло, ми зупинилися на вечерю, яку варили в пушках, і дуже уважали, щоб не лишати людських

слідів у природі. При вогниках мали довгі й детальні гутірки про першу поміч.

Хоч курс Автвард Бавнд не є фізично легким (нести 50-фунтові наплечники, мандрувати 12 годин щоденно, часами в снігу по пояс, веслувати на порогах і може найтяжче завдання — це співжити в групі), але мета цього вишколу дуже корисна, потрібна. Вишкіл дає людині змогу пе-

ребороти недовір'я до своїх сил. Ми думаємо, що багато чого нам не під силу зробити. Але фізично ми спроможні зробити те, що захочемо, якщо тільки себе не стримуємо, якщо віримо в свої сили. Коли нас взяли лазити по скелях одного дня, я швидко навчилася, що трьома пальцями і одною ногою можу підтримати себе, щоб не впасти.

Сам вишкіл тривав 26 днів. Крім мандрівок по горах, їздили ми два дні дарабами на швидких порогах, навчилися різної техніки лаження в горах і в печерах, як рятувати людину в різних випадках, відбули 3-денну пробу т. зв. "Три пера" (самітне перебування в горах!) та перебули один день в малому містечку Гедлі, де був курс, як допомагати старшим особам.

Останнього дня нас збудили о 5-й ранці. А попереднього дня ми закінчили 4-денну прогулянку. О 5:30 ранці на нас чекав біг 8-9 миль в горах. Всі його закінчили. Всі змогли. Це була для нас ще одна і остання маленька пригода про наші спроможності. Другого дня о 10-й ранці ми відїжджали до Ванкуверу.

На школі "Зв'язок з довкіллям" нема неможливого. Я під час 26-ти днів не чула "не можу", "не буду", "не хочу". Не було часу нарікати чи журитися. Ми приїхали на вишкіл, щоб все спробувати, відїхали, спробувавши багато.

Вимоги, щоб бути прийнятим на вишкіл "Зв'язок з довкіллям":

На стандартний курс, який триває 26 днів, вимаганий вік у Канаді 18 років, у США — 16 з половиною року. Є спеціальні курси, окремі для жінок і для чоловіків, для юнацтва від 14 до 18 років (в Канаді) і для старших осіб. Хоч школа популярна у світі й можна довідатися про неї в кожній країні, подаю адреси в Канаді й США: Canadian Outward Bound Mountain School (COMBS) Box 279, Keremeos, BC V0X 1N0

Outward Bound Ontario 11 Yorkville St., Toronto, Ont. Tel.: 922-3321	Darmouth Outward Bound Centre Box 50, Hanover, N.H. 03755	Northwest Outward Bound School 0110 S. W. Bancroft St., Portland, O.R. 97201
Colorado Outward Bound School 995 Pennsylvania St., Denver, Colorado, 80203	Hurricane Island Outward School Box 429, Rockland M.E. 04841	South Outward Bound School Box 2840, Santa Fe, NM, 87501
	Minnesota Outward School Box 817, Morganton N.C. 28655	

ТАБІР Х-го КУРЕНЯ УПЮ-ок 3 ТОРОНТА

Нині 4-го серпня — перший день табору. Я, виконуючи обов'язки курінної, денерувалася — чи все піде так, як заплановано?..

О восьмій годині всі ми прибули до домівки. Юначки виглядали досить сплячі, а я й сама не була дуже збуджена.

Початок нашого таборування був досить оригінальний. Ми успішно провели день на курсі канойкарства. Мали змогу випробувати канойки перед табором. Тринадцять нас по курсі змучених, але задоволених прибуло до домівки. І перший раз в історії Пласту в Торонті домівка стала нам справжнім нашим домом в ту ніч. Ми там переночували.

Перший день таборування був днем справжнього пластування. Місце табору чудове! Над широкою глибокою річкою, з чистою і теплою водою ми розтаборилися. Довкола нас чудові снілі, брили кам'яні. Терен дуже кам'янистий, але дійсно чудовий. Юначки нині добре взялися до роботи. Подивляю нашого курінного господаря, — вона хоч перший раз на таборі, але так добре забезпечила нас потрібним знаряддям.

Сьогодні (6. 9.) ми церемоніально охристили наш табір — назвали його "Срібна чайка". Багато праці, довгий день — всі змучені.

Нині (7. 9.) відвідали нас подр. Леся Щепанська з гутірною про першу допомогу, і подр. Божена Гемба-тук з ручними роботами. Був цікавий та успішний день.

Четвер (8. 9.) провели на прогулянці до печер. Тура в печерах цікава. Я раділа, що моя теренова гра вийшла успішно, хоч трошки далися в знаки "поля" трійливого плющу. Юначки були задоволені.

У п'ятницю нас відвідала подр. Надя Олійник. Вона нам дуже цікаво розповіла про свого вуйна — славного маляра Василя Курилина. Я ще ніколи не бачила, щоб дівчата були такі зацікавлені гутірною. Ніхто навіть не мав в голові полисуватися своїми заввагами, запитаннями.

Вночі був алярм, в програмі якого було вшанування українських дисидентів. Атмосфера була святкова. Ми пустили на воду вінок із засвіченими свічками. Тому, що я була курінною, мене збудили, бо треба було загасити залишені горючі свічки на вінку, який зачепився за галузки, — могла бути пожежа. Ця подія була однією з тих, що не була приємною мені, як курінній.

Сьогодні ми мали змогу відвідати англійську церкву. Вперше ми з цікавістю приглядалися до ритуалів іншої церкви.

Прибула також цього дня наша правдива постійна курінна, і я з роздвоєними почуттями передавала їй свою функцію таборової курінної.

День триденної прогулянки зустрів раннє синє небо з хмарами, вітром. Це не сприяло зав'язанню юначок, але прогулянка почалася. Веслуєчи в канойках, ми були дуже змерзли, і нам було тяжко веслувати проти вітру. Річка місцями була плітка, і ми мусіли тягнути наші канойки. Усі очікували кінця траси. Нарешті ми добилися до мети. Мені було зимно, а була мокра, змучена й голодна.

В середу 14. 9. ми відвідали піонерське містечко. Ішов дощ, зимном віяв вітер. Ми цікаво оглядали млин і піонерські хатки.

Проте, сумно було залишати наш парк — місце таборування під час прогулянки. День був гарний і спокійний, — плисти було приємно. Після довгої прогулянки над радісно було повернутися до табору. Прогулянка вдалася й ми будемо довго згадувати наші пригоди.

Субота — останній день табору. В мене поділені почуття щодо від'їзду додому. Гарно й цікаво було в таборі, мені було сумно, жаль покидати природу. Але після двох тижнів невідомого життя в природі так приємно вернутися додому!

пл. уч. Мотря Днулинська

Х Курін УПЮ-ок, Гурток "Вечірні Лілеї", Торонто

СПОРТИВНО-ВИШКІЛЬНИЙ ТАБІР "ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ"

При кінці липня і з початком серпня цього року відбувся на "Вовчій Тропі" шостий з черги Спортивно-Вишкільний табір, який організує щорічно Загін "Червона Калина". Цьогорічний табір присвячено св. п. братчика Степана Новицького, колишнього майора Української Повстанської Армії.

Провід табору був у такому складі: отаман — пл. сен. Юрій Струтинський, канцлер — ст. пл. Н. Панченко, лікар — д-р Хруцький, духовна опіка — о. Лев, осаул — пл. сен. М. Лозинський, головний обозний — ст. пл. Н. Гошинський, обозна підтабору юначок — ст. пл. Ліда Гвозда, координатор спортивної програми п. Й. Візер. Крім того працювало ряд інструкторів, поміж якими поруч пластунів був також член СУМА друг І. Лещук, як теж панове І. Костецький і Г. Стерн. Усіх учасників разом з проводом було вісімдесят.

Програма табору охоплювала різні ділянки спорту, як н. пр., з легкоатлетики — біги, мет диском і кулею, скон в довжину й височину та диск. Також учасники табору мали змогу грати в копаного м'яча, відбиванку, метавку та кошиківку. В програму включено також прорух, спортивний масаж, плавання та стрільня з кріса й лука. Крім того, та-

боровики могли почути гутірки з різних ділянок спорту, як також побачити фільми зі спортивною тематикою.

На закінчення табору відбулася традиційна вечірка для всіх учасників табору.

Спортивно-вишкільний табір "Червоної Калини" з кожним роком набирає більшої популярності серед молоді, бо

він своєю різноманітною програмою вміє зацікавити тих, які щойно починають цікавитися спортом, як і тих, що вже ліпше вправлені в різних ділянках спорту. Загін "Червона Калина" твердо вірить у прислів'я — "У здоровому тілі, здоровий дух"!

О. Нин.

Найкращий день у моєму житті

"Драма" на Орликіяді '77
(Продовження з ч. 11/79)

Ми мали також приготувати на сцену малу "драму". У ній пл. сноб Остап Корчмарик виступав як директор, що вивчає глядачам, що буде відбуватися на сцені. Нашу "драму" ми видумали на підставі одної української пісні. Пл. розв. Микола Веремієнко перебраний за жінку співав цю пісню, а ми всі виконували дію цієї пісні. Коли Микола співав високу ноту, Остап непомітно розбив склянню немов голос Миколи такий сильний, що розбиває скло. Всі присутні почали сміятися. Тоді я і пл. розв.

Йосиф Лесик мали вийти і "поцілувати" Минолу. Так ішла наша "драма" до кінця, коли то Остап представив нас усіх акторів публіці. Всі в залі сердечно сміялися. Тому, що ми так "тяжко" працювали на цій "Орликіяді", наш опікун курени п. Микола Веремієнко, якого ми кличемо "пан Ві", завів нас до ресторану біля Союзівки. Там ми святкували нашу перемогу, здобуття першого місця на "Орликіяді".

За те, що ми виграли перше місце, ми всі одержали третє пластове відзначення за нашу пластову постанову.

Це є доказ на те, як це ми співаємо в пластовому гимні, "в Пласті росте новий люд" і що "Пласт наша гордість і мрія" — і що я та всі в Трентоні члени Пласту гордимось тим.

пл. розв. Юрій Мізюн
49-ий Курінь УПУ-ів, Трентон, ЗСА

КЕНІГСДОРФ — 1979

Вишкільний табір УСП/УПУ "Молода Булава", Табір УПУ-ів "Карпатська Січ" і УПУ-он ім. Романа Шухевича.

Не бувши мюнхенцем і не знаючи міста, я мусів спитатися когось, де зустрічаються пластуни. Перша особа — старша жінка, яку я зустрів, відповіла, що вона бачила гурму молоді на Дахауерштрассе, вона подала мені напрямні. Я подякував і побіг туди.

На розі під банком точно, як вона описала, стояли пластуни й пластунки з батьками, з наплечниками, валізами, мішками й Бог-зна з чим іншим, розміщеним так, щоб загатити хідник. Денного я пізнав, (я раніше зустрічався вже у місті, а познайомився з дедим на МПЗ-1978). Хоч аж надто багато їх усіх не було (один автобус виставив би!), але були тут пластуни з багатьох країн: Німеччини, Австрії, Швейцарії, Франції, Великобританії, Югославії, а навіть з Австралії та Північної Америки.

Я зовсім не привик до того, щоб автобуси на час від'їжджали, але тут це майже так відбулося. Приємно було, що у тіснозаселеній Західній Німеччині не мусимо далеко їхати до

місця табору. Лише яких 65 км і годинку з гаким пізніше ми вже були на місці, на площі Гохлянд біля Кенігсдорфу. Мене остерігали, що можна сподіватися багато болота і дощу. Але якраз навпаки, — було сухо, і тепло, сонце сяло, — мені аж хотілося сміятися з тих, що передбачували таку "злу" погоду. Тиждень пізніше, коли я ходив ввечері без лямпи, мої тенісівки всякали в bagno до глибини десять сантиметрів. Щоб оминути ці великі змаги з болотом й не дати моїм бідним тенісівкам і штанам передчасно посіріти, я часто сидів у шатрі й тільки прислухувався, як краплини розбивалися об шатро...

Все таки за доброї погоди підтабори швидко розтаборилися. Кухня, яка обслуговувала новацтво і всіх інших таборовиків, була збудована за раз перед початком табору, як, кажуть, це буває щоразу. Хоча дехто нарікав чи то на нашу, чи на свіжє молоко, яке там подавали, то їжа була визначна, а її постачання було організоване. Свіжє городину й булки привозили авто з села, а воду випомпувалося з джерела як до потреби. Самі собі варили тільки учас-

ники вишколу "Молода Булава", які, видно, аж такими "шефами" не були, бо часто прибігали до нашої головної кухні по їжу й по слово з дівчиною...

"Молода Булава", яка складалася тільки з вісьмох пластунів з Німеччини й Канади, займалася головню гутірками, які вони, кожен по дві чи три, підготовляли й переводили з рештою учасників, а часами з участю кількох старших юначок. Але "Молоді Булавники" не були єдині з цікавою програмою. Всі підтабори мали відповідно зрівноважену програму — по важні пункти програми, як гутірки і підготовка до проб, як також розвагу — спів, танці й купіль.

Пригадуючи собі ватри з останнього табору на МПЗ-78, я був готовий на будьщо. Але фіяско не повторилося, навпаки, — тут на ватру сходилася мала група (всіх пластунів було певно менше, ніж сто), але всі були готові брати завзяту участь у ній. Тому перша ватра, яка зовсім не мала програми, сяк-так вийшла. Пізніші ставали щораз кращі, і репрезентація кожної країни давала скечі зовсім загальної невідомі, або принаймні з оригінальним підходом.

Хоч погода погіршилась і до половини табору всі стешки були з болотом, а "Першій Молодій Булаві" після закінчення таборування довелося ліквідуватися аж три дні з огляду на дощ. "Молоді Булавники" не нарікали, бо як ішов дощ, вони могли лінухувати. Після вишколу вони прилучилися, як інструктори, до новацького табору або до нашої юнацької "Карпатської Січі".

Недалеко на півдні були чудові баварські Альпи і відбулося кілька односторонніх прогулянок в той терен. Обрані траси були відповідні для вмілості і витривалості учасників підтаборів, які на них ішли. Ці прогулянки були й приємні, і не надто трудні. Погода, як звичайно в Баварії, буває дуже змінлива, також не перешкоджала мандрівникам. На ці прогулянки їхалося звичайним міським автобусом, який зупинявся по містечках, і де можна було перед прогулянкою, або по прогулянці, закупити якийсь напиться чи що. Змучений по мандрівці, я радо використовував змогу відсвінитися.

При кінці табору сталося більше подій, ніж, як мені здається, було їх

за попередніх двох тижнів. П'ятниця — Свято Івана Купала. Дівчата кидали вінки в річку, хлопці їх витягали. Спів українських пісень, скоки через вогник, вінки на головах — все, мабуть, так, як за "старих часів". Субота — якраз навлани, Пласт став модним. По обіді — теренівка, а під вечір — юнацтво мало змогу показати свою зарадність. Треба було музики на імпровізоване "диско". Розв'язка проблеми проста. Приїхало авто прямо в їдальню, і, відчинивши задні дверцята, можна було чути першокласну стереосистему авто. Чомусь, здавалося, що декому музика не сподобалася, бо незабаром багато юнацтва втисло в ліс.

Неділя — офіційна прощальна ватра була негайно закінчена дощем, як лише розгорілася. Але замість того було дозвілля, і всі собі знайшли янесь зайняття. Дехто співав з кухонними в кухні, а решта вернулася до шатер. В кожному разі атмосфера була якраз протилежна МПЗ-івській, — коли тоді всі нарікали, що не було програми, на цьому таборі всі щось знаходили, щоб зайнятися у вільні хвилини. У понеділок — закриття

і останній повний день табору. Хоча вже програма вичерпалася, провід продовжив дозвілля до півночі. У північноамериканських таборах, яких я більше відвідав, така свобода й таке довір'я проведуть до молоді просто нечувана справа. Також на Західній півкулі нечуваний (буквально!) такий поширений ужиток української мови. В США і в Канаді молодь знає українську й англійську мови, але часто розмова відбувається останньою. В Німеччині тутешній пластунок може зі своїми подругами говорити по-німецьки, скажімо, нагадає з австралійкою по-англійському, але переважно всі розмовляють рідною мовою і то не з потреби (пластунок з Німеччини порозумівається рідною мовою з друзями з Франції), але з охоти.

У вівторок вранці я знову опинився на Дахауерштасе в Мюнхені, повернувши з табору в Кенігсдорфі з добрим враженням. Чудового терену, чудової молоді, яку я там пізнав, ніколи не забуду.

Чи хтось би, може, угадав,
Хто ці дурниці написав?
Якщо так, то мовчіть
І нікому не нажніть!

ТЯЖКО НА ЕМІГРАЦІЇ... Вишкільний табір "Молода Булава" скитається по чужині, точніше — по "Бенедиктенланд" у південній Баварії. Фото: пл. сен. А. Нонім.

УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ UKRAINIAN SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1321-23 West Lindley Avenue
Philadelphia, Pa. 19141

НАШІ УСЛУГИ:

- Даємо моргеджі на догідних умовах сплати;
- Платимо високі відсотки від ощадностей і сертифікатів;
- Видаємо подорожні чеки і грошові перекази;
- Уділяємо безкоштовно фахові і правні поради.

ГОДИНИ ПРАЦІ:

кожного дня від 9-ої ранку до 3-ої по пол.,
в п'ятницю до 7-ої год. вечора.

Тел. Щадниці: (215) 329-7080-81

Наше гасло: З громадою і для громади!
Наша девіза: Сумлінна і фахова обслуга!

**СПИСОК ДАТКІВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЮНАКА",
що вплинули до 31 жовтня 1979 р.**

США:

Пл. сен. Ігор і Ольга Чмола, Бофало — — — \$5.00
Замість квітів на могили (див. посмертні згадки) — 213.00
Разом: 218.00

● Усім жертводавцям складаємо на цьому місці нашу щиру подяку за їхні датки на пресфонд "Юнака". Ці датки допомагають нам у великій мірі продовжати наше видавниче діло.

ДАТКИ НА ДАРУНКОВІ ПЕРЕДПЛАТИ В "РОЦІ ДИТИНИ"

Пл. сен. д-р Володимир і Марія М'ялковські, Мюнхен, Німеччина, для Українського Центрального Допомогового Об'єднання в Австрії.

**ДАТКИ НА ЗАЛІЗНИЙ ФОНД ПЛАСТОВОГО
ВИДАВНИЦТВА**

від 11 травня до 31 жовтня 1979 р.

Пл. сен. Ярослав і Іванна Іванусіві, Едмонтон, — \$500.00
У нашому списку в "Юнаку" за червень-липень ц. р. проголошено вплату пл. сен. Ярослава і Іванни Іванусівих — \$500.00, разом вплатили \$1,000.00.
П. Микола Хархаліс, Торонто, Канада — — — 50.00
Разом: \$550.00

Досі разом складено на "Залізний Фонд" **\$6,618.29**

Складаємо щиру подяку усім жертводавцям за розуміння потреб Пластового Видавництва. Хто черговий складе свій даток у "Році Дитини"?

● Жертвуйте і збирайте датки на пресфонд! Всі журнали потребують Фінансової допомоги. Без неї їх існування неможливе.

Замість квітів на могилу

св. п.

РОМАНА ЩУКИ

Батька пл. прих. Адріяна
складаємо \$28.00 на пресовий фонд "Юнака".
Члени 11-го Куреня УПУ-ів ім. Романа Мстиславича,
Гурт "Вовнуляни"
Філадельфія, США

Замість квітів на могилу

моєї колишньої учениці

св. п.

ГАЛІ БІЛИНСЬКОЇ

складаю \$10.00 на пресовий фонд "Юнака".
пл. сен. Наталія Каменецька, Стоктон, США

В першу річницю смерті

св. п.

інж. ВОЛОДИМИРА ЯВОРСЬКОГО

складаю \$25.00 на пресовий фонд "Юнака".
Олександр Струн з Родиною
Валпараїзо, США

Замість квітів на могилу

св. п.

пл. сен. ОЛЕКСАНДРА БЕРЕЖНИЦЬКОГО

складаємо \$60.00 на пресовий фонд "Юнака".

Датки склали пластові сменіори:

Любомир Романків, Ярослав Рубель, Микола Василюк, Любомира Крупа, Роман Рогона і Дарія Франкен.

Замість квітів на могилу

св. п.

пл. сен. ОЛЕКСАНДРА БЕРЕЖНИЦЬКОГО

складаємо \$90.00 на пресовий фонд "Юнака".

по \$ 15.00: пл. сен. Мирон і Уля Бабюки, пл. сен. Б. Гуран;
по \$10.00: пл. сен. І. Крамарчук, пл. сен. М. Ляльня, пл. сен. М. і В. Приймаки, ст. пл. Г. Снігур;
по \$5.00: пл. сен. Л. Білін, пл. сен. Ю. Ганушевський, ст. пл. Л. Мотина, ст. пл. Х. Олексин, члени Пластової Станиці, Рочестер, Н. Й., США.

Self Reliance (N.Y.) Federal Credit Union
108 Second Avenue, N.Y. 10003
Tel.: 212-473-7310

**СКЛАДАТИ ГРОШІ ЧИ ПОЗИЧАТИ
НАЙКОРИСНІШЕ
У ФЕДЕРАЛЬНІЙ КРЕДИТОВІЙ
КООПЕРАТИВІ "САМОПОМІЧ"
в НЬЮ-ЙОРКУ**

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСУНИ І ПЛАСУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?

ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!

Щадити щоденно учись!

Як будеш студент,
Той доляр, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ
ПЛАТИМО 6%
- ЦЕРТИФІКАТИ ЗАРОБЛЯТЬ
ВІД 6 1/2 до 9%

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є

Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Праця і ощадність забезпечать
Вашу майбутність!

Пластуни і Пластунки,
учні свято-миколаївських шкіл,
складайте свої ощадності у

СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКИЙ КРЕДИТОВІЙ СПІЛЦІ.

Спільна приміщується в будинку
Вашої школи і є відкрита від
год. 10 до 1 по пелудні.

4 Bellwoods Ave., Tel.: 366-4529
Toronto, Ont. M6J 2P4

„НОСІЄНИК ЗВ'ЯЗКОВОГО“

можна набути

- в Канаді: у Адміністрації
„Юнака“:

„Yunak“ — Magazine,

2150 Bloor St. W.

Toronto, Ont. M6S 4V7 Canada

ЦІНА — \$9.00

**Друкарня
КИЇВ**

виконує
всі
друкарські
роботи.

Друкуюмо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні
запрошення
- фірмові
друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 537-5572

2466 DUNDAS St. West, TORONTO, ONT. M6P 1W9

Хто з Вас подорожує

- літаком • кораблем • поїздом • автобусом
- у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одер-
жати безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюро

МАРКІЯНА КОГУТА

і

ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA

If not delivered please return to:
YUNAK Magazine

2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 4V7, Canada
RETURN POSTAGE GUARANTEED

Ціна: \$1.00

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

“... виховання — це надавання думкам і почуванням якогось напрямку”, — каже Олександр Тисовський-Дрот. Пластова преса саме й сприяє виконанню цього завдання.

Читайте ж і **СВОЄЧАСНО** передплатуйте свої журнали!

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і новачоків та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й загалу української молоді;

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал дорослого членства Пласту, Пластприяту і загалу батьків, які цікавляться вихованням і громадськими справами.

● Присилайте передплати **З ПОЧАТКОМ КОЖНОГО РОКУ** (до 1 березня!), бо своєчасні передплати уможливають дешевшу пересилку журналів.

● Надсилайте дописи (хроніку, знімки, “молоде перо”, ілюстрації тощо), діліться своїми зауваженнями щодо змісту і вигляду журналів, втримуйте зв'язок з редакціями. Ставайте співучасниками пластового самовиховання.

БОРСУК

ЇЖАК

КАЖАН

БОБЕР

САЙТАК

ЛИС

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

ВЕДМІДЬ

ВОВК

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ОЛЕНЬ